ROK XXXIV. NUMER 12.

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO

Lwów, dnia 29 grudnia 1930

TREŚĆ:

Część urzędowa.

Dodatek:

Część urzędowa.

1.

„Parametr".

Okólnik Kuratorjum O. S. Lw. z dnia 1 grudnia 1930 r. Nr. O. 2284/30.

Na podstawie pisma Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 11 listopada 1930 Nr. II. 21470/30 Kuratorjum zawiadamia, że Ministerstwo zarządziło dalszą prenumeratę czasopisma „Parametr", poświęconego nauczaniu matematyki.

Ministerstwo opłaci prenumeratę powyższego czasopisma dla państwowych zakładów kształcenia nauczycieli, dla państwowych szkół średnich ogólnokształcących i dla inspektoratów za pół roku, t. j. za II. (drugie półrocze 1930 roku.

Czasopismo rozsyłać będzie nadal Księgarnia św. Wojciecha w Poznaniu.

Pokwitowanie odbioru wszystkich pięciu egzemplarzy czasopisma za II. półrocze roku 1930 winny Dyrekcje poszczególnych szkół i Inspektoraty nadesłać w drugiej połowie miesiąca grudnia bezpośrednio do Administracji Parametru: Księgarnia św. Wojciecha, Poznań, Marcinkowskiego 22, na specjalnych blankietach, dołączonych przez Księgarnię św. Wojciecha do ostatniego numeru pisma.

W razie nieotrzymania numeru winna Dyrekcja szkoły lub Inspektor Szkolny reklamować w Administracji pisma.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Ig. Pytlakowski.* wr.

2.

Umowy z pracownikami kontraktowymi.

Okólnik Ministra W. R. i O. P. z dnia 12 listopada 1930 r. Nr. I. Prez. 6840/30.

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 11, poz. 174).

Po wejściu w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. R P. Nr. 35, poz. 323), którego przepisy odnoszą się także do pracowników umysłowych, zatrudnionych na podstawie umowy w urzędach i instytucjach państwowych (z wyjątkiem wymienionych w art. 4 p. 3) i którego art. 1 uznaje za nieważne wszelkie postanowienia umów indywidualnych mniej korzystne dla pracowników umysłowych, stracił w znacznej mierze znaczenie wzór umów z państwowymi pracownikami kontraktowymi, ustalony okólnikami Prezydjum Rady Ministrów z dnia 3 września 1924 r. L. 10769 i z dnia 31 stycznia 1925 r. L. 1691 [1]). Skutkiem tego stało się koniecznem ustalenie odrębnego wzoru umów dla tych pracowników kontraktowych, którzy podpadają pod pojęcie pracowników umysłowych w rozumieniu powołanego wyżej rozporządzenia, odrębnego zaś dla pracowników kontraktowych, pełniących czynności funkcjonarjuszów niższych.

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1924 r., str. 303 i z 1925 r., str. 86.

Ponadto z uwagi na obowiązujące ustawodawstwo, zachodzi konieczność wprowadzenia pewnych odmiennych postanowień w umowach zawieranych z pracownikami władz i urzędów, odmiennych zaś w umowach z pracownikami zakładów, przedsiębiorstw i instytucyj państwowych. Zmiany te ujęte są w nawiasach (. . . . . .) w p. 2, 6 i 7 wzoru B, oraz w p. 4 i 5 wzoru A i B.

Z tego powodu Prezydjum Rady Ministrów opracowało nowe wzory umów, przesłane przy okólniku z dnia 16 października 1930 r. Nr. 8936/30.

Wzór A przeznaczony jest dla pracowników umysłowych, wzór B dla pracowników, mających pełnić obowiązki niższych funkcjonarjuszów państwowych, o ile nie podpadają pod pojęcie pracowników umysłowych.

Właściwa władza naczelna rozstrzyga o zastosowaniu wzorów, przyczem może wprowadzić niezbędne w nich zmiany.

Umowy zawierane według wzoru A oceniać należy w razie wątpliwości według przepisów powołanego wyżej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r.

Umowy zawierane według wzoru B przez przedsiębiorstwa, zakłady i instytucje państwowe, oceniać należy w razie wątpliwości według przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę robotników (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 324).

W nagłówku umów, zawieranych przez zakłady, instytucje, przedsiębiorstwa, posiadające osobowość prawną, skreślić należy ujęte w nawias wyrazy „Skarbem Państwa".

W p. 1 wszystkich umów należy w wypadkach, w których pracodawcy zależy na terminowem rozpoczęciu stosunku pracy, na końcu zdania pierwszego w miejsce kropki dać przecinek i dodać zdanie: „przyczem objęcie służby nastąpić winno najpóźniej dnia . . . . 19 . . . r."

W p. 2 obydwóch wzorów wypłata wynagrodzenia może być nadal ustalana „zgóry", albo „zdołu", jeżeli jednak w umowach zawieranych według wzoru A wypłata została ustalona „zgóry", dniem płatności winien być pierwszy dzień każdego miesiąca kalendarzowego, z uwzględnieniem postanowień ust. 2 art. 12 ustawy o uposażeniu, jeżeli zaś wypłatę oznaczono „zdołu", dniem płatności w myśl art. 15 powołanego rozporządzenia o umowie o pracę pracowników umysłowych winien być ostatni dzień każdego miesiąca kalendarzowego. Jeżeli objęcie służby nastąpiło w ciągu miesiąca kalendarzowego, wypłaca się wynagrodzenie po raz pierwszy, licząc 1/30 wynagrodzenia miesięcznego za każdy dzień służby w pierwszym miesiącu. Wynagrodzenie określone w p. 2 jako równe uposażeniu funkcjonarjuszów danej grupy, obejmuje oprócz uposażenia, ustalonego w tabeli, zawartej w art. 3 ustawy z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924), także dodatek regulacyjny, 10% dodatek, przyznany funkcjonarjuszom państwowym w art. 8 ustawy z dnia 18 grudnia 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 125, poz. 725) [1]), dodatki miesięczne, przyznawane na zasadzie ust. 1 art. 5 ustawy skarbowej z dnia 22 czerwca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 622) [2]), ust. 1 art. 4 ustawy skarbowej z dnia 25 marca 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 20. poz. 183) [3]), względ-

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1927 r., str. 54.

[2]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1928 r., str. 367.

[3]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1929 r., str. 208.

nie na zasadzie ustaw późniejszych, oraz ewentualnie dodatki ekonomiczny, stołeczny, względnie kresowy. Inne dodatki (z wyjątkiem mieszkaniowego) mogą pracownikowi przysługiwać, jeżeli są w p. 2 umowy wyraźnie wymienione. Zasadnicza zmiana w stosunku do wzoru obowiązującego poprzednio polega na umożliwieniu przyznania wyższego szczebla w danej grupie, a nietylko szczebla a.

Jeżeli wynagrodzenie nie ma być określone według pewnej grupy uposażenia funkcjonarjuszów państwowych, lecz ustalone ryczałtowo, natenczas ustęp 1 punktu 2 otrzyma brzmienie następujące:

„Pan . . . . otrzymywać będzie wynagrodzenie w wysokości . . . . . . (słowami . . . .) złotych miesięcznie". W tym wypadku wynagrodzenie nie ulega zmianie, w razie przyznania funkcjonarjuszom państwowym jakichkolwiek dodatków, lecz może być zmienione w drodze odpowiedniej zmiany umowy. W tym też wypadku należy w ustępie 3 p. 2 ustalić zwrot kosztów podróży i diety zasadniczo według grupy uposażenia, odpowiadającej danemu stanowisku służbowemu.

Jeżeli pracownik kontraktowy ma otrzymać mieszkanie służbowe w rozumieniu art. 1 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 września 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 93, poz. 540) [1]) należy w p. 2 wzoru A wstawić jako ustęp trzeci postanowienie:

„Na czas trwania umowy obowiązan . . . . Pan . . . . będzie zająć mieszkanie służbowe w domu . . . . złożone z . . . . pokojów i . . . . . ., które opróżni w razie rozwiązania niniejszej umowy z dniem jej rozwiązania z wyjątkiem, przewidzianym w ust. 1 art. 38 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 323). Powyższe mieszkanie otrzyma Pan . . . . bezpłatnie". We wzorze B nie należy umieszczać wyrazów: „z wyjątkiem przewidzianym w ust. 1 art. 38 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 323)".

Miejscowość, w której pracownik kontraktowy ma pełnić służbę, jest w umowie ściśle określona i należy do jej części istotnych. Przeniesienie pracownika do innej miejscowości może więc nastąpić tylko za jego zgodą. Zgoda pracownika na przeniesienie w wypadku konkretnym winna być wyrażona na piśmie.

Jeżeli pracownik ma otrzymywać umundurowanie należy w p. 2 po ustępie pierwszym dodać postanowienie:

Ponadto będzie Pan . . . . otrzymywał umundurowanie na tych samych zasadach, na jakich przysługuje ono . . . ." (tu wymienić należy funkcjonarjuszów tego rodzaju służby, do którego ma być użyty pracownik kontraktowy", a w braku odpowiednich przepisów należy w tym ustępie wymienić szczegółowo części umundurowania i warunki jego używania).

W punkcie 2 umów, zawieranych według wzoru B umieszcza się w razie potrzeby postanowienie:

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1926 r., str. 414.

„Za pełnienie służby w niedziele, lub święta Pan . . . . otrzymywać będzie wynagrodzenie według norm i na warunkach, określonych dla niższych funkcjonarjuszów państwowych".

W wypadkach, o których mowa w ustępie 1 punktu 3, jeżeli wynagrodzenie jest wypłacane „zgóry", nie należy żądać zwrotu części wynagrodzenia, wypłaconego za ostatni miesiąc.

Przyznanie uprawnienia do nakładania kar, przewidzianych w p. 6, należy do właściwej władzy naczelnej.

Jeżeli umowę z pracownikiem zawiera inna władza, niż władza naczelna, byłoby wskazanem niezwłoczne rozwiązanie umowy z pracownikami umysłowymi zastrzec decyzji władzy bezpośrednio podległej władzy naczelnej, względnie władzy, powołanej do wykonywania nadzoru nad zakładem, instytucją, lub przedsiębiorstwem, przyczem zaznacza się, że przyczyny niezwłocznego rozwiązania umowy są w rozporządzeniach Prezydenta Rzeczypospolitej wymienione przykładowo, a nie wyczerpująco.

W p. 9 umów, zawieranych przez władze, urzędy i szkoły państwowe wymienić należy, jako siedzibę sądów przedmiotowo właściwych miejscowość, odpowiadającą siedzibie oddziału Prokuratorji Generalnej R. P.

Umowy, zawierane przez przedsiębiorstwa, zakłady i instytucje państwowe, podlegają orzecznictwu sądów pracy, według zasad, zawartych w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o sądach pracy (Dz. U. R. P. Nr. 37, poz. 350), przyczem zaznacza się, że na terenie województwa poznańskiego, pomorskiego i górnośląskiej częśc województwa śląskiego, wynikające z umowy spory o eksmisję, wytaczać należy przed sądy przedmiotowo właściwe według zasad ogólnych.

Do kobiet, zatrudnionych w zakładach, przedsiębiorstwach i instytucjach, stosować należy przepisy art. 16 ustawy z dnia 2 lipca 1924 r. w przedmiocie pracy młodocianych i kobiet (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 636).

W tych działach administracji państwowej, których funkcjonarjusze podlegają postanowieniom nie ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej, lecz postanowieniom innych ustaw, można w p. 4, 5 oraz w p. 7 ust. 1 d) powoływać odpowiednie postanowienia innych przepisów prawnych.

Jeżeli umowa ma być zawarta na czas określony, wprowadzić należy we wzorach zmiany następujące:

W p. 1 po wyrazach: „od dnia . . . . 19 . . . roku" dodać: „do dnia . . . . 19 . . . roku" i skreślić zdanie drugie.

W ust. 1 p. 3 zamiast wyrazów „wskutek wypowiedzenia, dokonanego przed zajściem powyższych wypadków" wstawić wyrazy: „wskutek upływu czasu, na który ją zawarto".

W ust. 1 p. 6 skreślić należy zdanie a) i b), a na ich miejsce wstawić zdanie następujące:

„a) wskutek upływu czasu, na który umowę zawarto". W tym samym punkcie skreślić należy ust. 3 (przedostatni).

Jeżeli umowa ma być zawarta na okres wykonania określonej roboty, wprowadzić należy we wzorach zmiany analogiczne, jak w umowach na czas określony.

W związku z powyższem należy dotychczasowe umowy zastąpić nowemi według załączonych wzorów; jeśli wynagrodzenie określone było

ryczałtowo, ustalić je należy w ogólnej sumie przy uwzględnieniu otrzymywanych dotychczas dodatków.

Okólniki poprzednie, wydane w sprawie umów z państwowymi pracownikami kontraktowymi, tracą moc obowiązującą.

Minister W. R. i O. P. (—) *Sł. Czerwiński.*

Wzór A.

U m o w a

zawarta między [1]) . . . .
. . . . (Skarbem Państwa) a Pan . . . .
. . . . w sprawie stosunku służbowego.

1. Pan . . . . przyjmuje na siebie od dnia . . . . 19 . . . roku obowiązki . . . . w [2]) . . . . w charakterze pracownika kontraktowego. W okresie pierwszych trzech miesięcy, licząc od dnia objęcia służby, uważa się umowę niniejszą za zawartą na okres próbny, po upływie trzech miesięcy za zawartą na czas nieokreślony.

2. Pan . . . . otrzymywać będzie wynagrodzenie równe uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych . . . . grupy uposażenia, szczebla . . . bez dodatku na mieszkanie.

Wynagrodzenie wypłacane będzie przez cały czas trwania umowy miesięcznie . . . . w dniu . . . . każdego miesiąca kalendarzowego.

W razie podróży służbowych, delegacji, względnie przeniesienia, będą Pan . . . . przysługiwać należności, według norm, obowiązujących dla funkcjonarjuszów państwowych . . . grupy uposażenia.

3. W razie niemożności pełnienia przez Pan . . . . obowiązków wskutek choroby, lub nieszczęśliwego wypadku, jeżeli one nie zostały wywołane rozmyślnie, wskutek powołania do pełnienia obowiązków sędziego przysięgłego, ławnika sądu pracy, lub innych obowiązków obywatelskich, nałożonych przepisami prawa publicznego, albo też wskutek wykluczenia od zajęć przez władzę sanitarną, dla zapobieżenia rozwleczeniu choroby zaraźliwej, Pan . . . . zachowuje przez okres 3-ch miesięcy prawo do wynagrodzenia, zmniejszonego o kwoty otrzymane z tytułu ubezpieczenia prawno-publicznego w razie choroby lub nieszczęśliwego wypadku, względnie ze Skarbu Państwa w razie powołania do pełnienia wyżej wymienionych obowiązków, albo też wykluczenia od zajęć przez władze sanitarne. W razie powołania do ćwiczeń wojskowych rezerwy będzie Pan . . . .

---

[1]) Wpisać nazwę władzy, lub urzędu (instytucji, zakładu, przedsiębiorstwa) zawierającego umowę.

[2]) Wpisać nazwę władzy, lub urzędu (instytucji, zakładu, przedsiębiorstwa), w którem pracownik ma pełnić służbę (z oznaczeniem miejscowości).

otrzymywał wynagrodzenie, określone w p. 2 niniejszej umowy bez potrąceń. We wszystkich, wymienionych wyżej wypadkach niemożności pełnienia obowiązków służbowych prawo do wynagrodzenia gaśnie przed upływem trzech miesięcy, jeżeli w ciągu tych trzech miesięcy umowa niniejsza ulegnie rozwiązaniu wskutek wypowiedzenia dokonanego przed zajściem powyższych wypadków.

W razie powołania do czynnej służby wojskowej na pięć miesięcy, w myśl art. 60 ustawy z dnia 23 maja 1924 r., o powszechnym obowiązku wojskowym, w brzmieniu ogłoszonem obwieszczeniem Ministra Spraw Wojskowych z dnia 8 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 458) oraz w razie powołania do służby wojskowej na skutek mobilizacji lub częściowego uzupełnienia wojska do stopy wojennej, przestanie Pan . . . . otrzymywać wynikające z niniejszej umowy wynagrodzenie z końcem miesiąca, w którym nastąpiło powołanie.

4. Pan . . . . będzie służyło prawo do urlopu dla wypoczynku w wymiarze i na zasadach, określonych w art. 36 i 37 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164).

(Punkt 4 w umowach, zawieranych przez przedsiębiorstwa, zakłady, instytucje, ma następujące brzmienie:

„Pan . . . . będzie służyło prawo do urlopu dla wypoczynku w wymiarze i na zasadach, określonych ustawą z dnia 16 maja 1922 r. o urlopach dla pracowników, zatrudnionych w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 334), jako pracownikowi umysłowemu)

5. Pan . . . . przyjmuje na siebie obowiązki określone w art. 21—27, art. 28 ust. 1 i 2, art. 29, art. 31, oraz art. 32 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164), a ponadto zobowiązuje się stosować się ściśle do instrukcji i zarządzeń, normujących porządek pełnienia służby wewnętrznej i zewnętrznej.

(Ustęp 1 punktu 5 w umowach, zawieranych przez przedsiębiorstwa, zakłady, instytucje ma następujące brzmienie:

„Pan . . . . przyjmuje na siebie obowiązki określone w art. 21—26, art. 28 ust. 1 i 2, art. 29, art. 31 oraz art. 32 ust. 1, ustawy z dnia 17 lutego 1922 o. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164), a ponadto zobowiązuje się stosować się ściśle do instrukcyj i zarządzeń normujących porządek pełnienia służby wewnętrznej i zewnętrznej“).

6. W razie uchybienia warunkom umowy, a w szczególności obowiązkom służbowym mogą być na Pan . . . . nałożone kary pieniężne do wysokości 10% wynagrodzenia, niezależnie od możności zastosowania innych rygorów. Kary pieniężne potrącane będą przy wypłacie wynagrodzenia, z zastrzeżeniem, że potrącanie nie może przekraczać 10% wynagrodzenia, przypadającego do wypłaty po dokonaniu innych, ustawowo dozwolonych potrąceń.

7. Rozwiązanie stosunku służbowego następuje:

a) w okresie próbnym, t. j. w pierwszych 3 miesiącach służby, po uprzedniem wypowiedzeniu, które powinno nastąpić na piśmie i być doręczone najpóźniej pierwszego lub szesnastego dnia miesiąca kalendarzowego;

b) po zakończeniu okresu próbnego, po upływie trzech miesięcy od wypowiedzenia umowy przez . . . . lub Pan . . . . Trzymiesięczny okres wypowiedzenia winien pokrywać się z miesiącami kalendarzowemi, wypowiedzenie zaś winno nastąpić na piśmie i być doręczone najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca kalendarzowego, poprzedzającego okres wypowiedzenia;

c) w razie wcielenia Pan . . . . jako poborowego do służby czynnej w wojsku stałem z dniem wcielenia, z wyjątkiem powołania do służby czynnej na 5 miesięcy, po upływie roku nieprzerwanej służby;

d) w razie zamianowania Pan . . . . funkcjonarjuszem państwowym, albo też dopuszczenia do państwowej służby przygotowawczej w charakterze praktykanta, po myśli art. 12 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164) z chwilą doręczenia pisma nominacyjnego, względnie zaświadczenia o przyjęciu do służby przygotowawczej.

Po upływie trzech miesięcy niepełnienia obowiązków z powodu choroby, lub nieszczęśliwego wypadku, może [1]) . . . . uznać umowę za rozwiązaną. Poza tem nastąpić może rozwiązanie umowy niniejszej w innych wypadkach i na zasadach przewidzianych w art. 25, 28, 29, 31—33, 36—42, rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 323).

Wypowiedzenie umowy przez [1]) . . . . nie może nastąpić podczas urlopu, choroby albo wykluczenia Pan . . . . od zajęć przez władzę sanitarną, o ile choroba, lub wykluczenie od zajęć nie trwa dłużej niż trzy miesiące, podczas odbywania ćwiczeń wojskowych, lub pełnienia obowiązków obywatelskich, nałożonych przepisami prawa publicznego, podczas odbywania czynnej pięciomiesięcznej służby wojskowej, o ile stosunek służbowy w chwili powołania trwał nieprzerwanie co najmniej rok.

W razie powołania do służby wojskowej na skutek mobilizacji, lub częściowego uzupełnienia wojska do stopy wojennej umowa z tego powodu nie może być rozwiązana.

8. W razie rozwiązania stosunku służbowego obowiązan . . . . Pan . . . . będzie zwrócić otrzymane zaliczki i uregulować zaciągnięte względem . . . . zobowiązania pieniężne i służbowe.

9. Dla wszelkich sporów, wynikłych ewentualnie z niniejszej umowy, będą w pierwszej instancji wyłącznie kompetentne sądy przedmiotowo właściwe, mające siedzibę w . . . .

Podpis przedstawiciela władzy:

Podpis pracownika kontraktowego:

---

[1]) Wpisać nazwę władzy lub urzędu (instytucji, zakładu, przedsiębiorstwa).

Wzór B.

U m o w a

zawarta między[1]) . . . . (Skarbem Państwa) a Pan . . . . w sprawie stosunku służbowego.

1. Pan . . . . przyjmuje na siebie od dnia . . . . 19 . . . roku obowiązki . . . . w[2]) . . . . w charakterze pracownika kontraktowego. W okresie pierwszych trzech miesięcy, licząc od dnia objęcia służby, uważa się umowę niniejszą za zawartą na okres próbny, po upływie trzech miesięcy za zawartą na czas nieokreślony.

2. Pan . . . . otrzymywać będzie wynagrodzenie równe uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych . . . . grupy uposażenia, szczebla . . . bez dodatku na mieszkanie.

Wynagrodzenie wypłacane będzie przez cały czas trwania umowy miesięcznie . . . . w dniu . . . . każdego miesiąca kalendarzowego.

(Ustęp 2 p. 2 w umowach zawieranych przez przedsiębiorstwa, zakłady, instytucje ma następujące brzmienie: „Wynagrodzenie wypłacane będzie przez cały czas trwania umowy co 2 tygodnie zdołu").

W razie podróży służbowych, delegacji, względnie przeniesienia, będą Pan . . . . przysługiwać należności, według norm, obowiązujących dla funkcjonarjuszów państwowych . . . grupy uposażenia.

3. W razie niemożności pełnienia przez Pan . . . . obowiązków wskutek choroby, lub nieszczęśliwego wypadku, jeżeli one nie zostały wywołane rozmyślnie, wskutek powołania do pełnienia obowiązków sędziego przysięgłego, ławnika sądu pracy, lub innych obowiązków obywatelskich, nałożonych przepisami prawa publicznego, albo też wskutek wykluczenia od zajęć przez władzę sanitarną, dla zapobieżenia rozwleczeniu choroby zaraźliwej, Pan . . . . zachowuje przez okres 3-ch miesięcy prawo do wynagrodzenia, zmniejszonego o kwoty otrzymane z tytułu ubezpieczenia prawno-publicznego w razie choroby lub nieszczęśliwego wypadku, względnie ze Skarbu Państwa w razie powołania do pełnienia wyżej wymienionych obowiązków, albo też wykluczenia od zajęć przez władze sanitarne. W razie powołania do ćwiczeń wojskowych rezerwy będzie Pan . . . . otrzymywał wynagrodzenie, określone w p. 2 niniejszej umowy bez potrąceń. We wszystkich, wymienionych wyżej wypadkach niemożności pełnienia obowiązków służbowych prawo do wynagrodzenia gaśnie przed upływem trzech miesięcy, jeżeli w ciągu tych trzech miesięcy umowa niniejsza ulegnie rozwiązaniu wskutek wypowiedzenia dokonanego przed zajściem powyższych wypadków.

---

[1]) Wpisać nazwę władzy, lub urzędu (instytucji, zakładu, przedsiębiorstwa) zawierającego umowę.

[2]) Wpisać nazwę władzy, lub urzędu (instytucji, zakładu, przedsiębiorstwa), w którem pracownik ma pełnić służbę (z oznaczeniem miejscowości).

W razie powołania do czynnej służby wojskowej na pięć miesięcy, w myśl art. 60 ustawy z dnia 23 maja 1924 r., o powszechnym obowiązku wojskowym, w brzmieniu ogłoszonem obwieszczeniem Ministra Spraw Wojskowych z dnia 8 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 458) oraz w razie powołania do służby wojskowej na skutek mobilizacji lub częściowego uzupełnienia wojska do stopy wojennej, przestanie Pan . . . . otrzymywać wynikające z niniejszej umowy wynagrodzenie z końcem miesiąca, w którym nastąpiło powołanie.

4. Pan . . . . będzie służyło prawo do urlopu dla wypoczynku w wymiarze i na zasadach, określonych w art. 105 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164).

(Punkt 4 w umowach, zawieranych przez przedsiębiorstwa, zakłady, instytucje, ma następujące brzmienie:

„Pan . . . . będzie służyło prawo do urlopu dla wypoczynku w wymiarze i na zasadach, określonych ustawą z dnia 16 maja 1922 r. o urlopach dla pracowników, zatrudnionych w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 334), jako pracownikowi fizycznemu“).

5. Pan . . . . przyjmuje na siebie obowiązki, określone w art. 95—101, art. 102, z wyjątkiem powołanego w nim art. 28 ust. 3 i art. 32 ust. 2 oraz w art. 103 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164), a ponadto zobowiązuje się stosować się ściśle do instrukcyj i zarządzeń, normujących porządek pełnienia służby wewnętrznej i zewnętrznej.

(Ustęp 1 punktu 5 w umowach, zawieranych przez przedsiębiorstwa, zakłady, instytucje, ma następujące brzmienie:

„Pan . . . . przyjmuje na siebie obowiązki określone w art. 95, 96, 97 ust. 1, 98, 99, 100, 102, z wyjątkiem powołanego w nim art. 28 ust. 3 i art. 32 ust. 2 i 3, oraz w art. 103 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164), a ponadto zobowiązuje się stosować się ściśle do instrukcyj i zarządzeń, normujących porządek pełnienia służby wewnętrznej i zewnętrznej“).

6. W razie uchybienia warunkom umowy, a w szczególności obowiązkom służbowym mogą być na Pan . . . . nałożone kary pieniężne do wysokości 10% wynagrodzenia, niezależnie od możności zastosowania innych rygorów. Kary pieniężne potrącane będą przy wypłacie wynagrodzenia, z zastrzeżeniem, że potrącanie nie może przekraczać 10% wynagrodzenia, przypadającego do wypłaty po dokonaniu innych, ustawowo dozwolonych potrąceń.

(Punkt 6 w umowach, zawieranych przez przedsiębiorstwa, zakłady, instytucje, ma następujące brzmienie: „W razie uchybienia warunkom umowy, a w szczególności obowiązkom służbowym niezależnie od możności zastosowania innych rygorów mogą być Pan . . . . nałożone kary pieniężne do wysokości 10% wynagrodzenia, jeżeli zostały przewidziane w regulaminie pracy. Kary pieniężne potrącane będą przy wypłacie wynagrodzenia, z zastrzeżeniem, że potrącenie nie może przekraczać 10% wynagrodzenia, przypadającego do wypłaty, po dokonaniu innych, ustawowo dozwolonych potrąceń“).

7. Rozwiązanie stosunku służbowego następuje:

a) w okresie próbnym, t. j. w pierwszych 3 miesiącach służby, po uprzedniem dwutygodniowem wypowiedzeniu, które powinno nastąpić na

piśmie i być doręczone najpóźniej pierwszego lub szesnastego dnia miesiąca kalendarzowego;

b) po zakończeniu okresu próbnego, po upływie jednego miesiąca od wypowiedzenia umowy przez . . . . lub Pan . . . . Miesięczny okres wypowiedzenia winien pokrywać się z miesiącami kalendarzowemi, wypowiedzenie zaś winno nastąpić na piśmie i być doręczone najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca kalendarzowego, poprzedzającego okres wypowiedzenia;

c) w razie wcielenia Pan . . . . jako poborowego do służby czynnej w wojsku stałem z dniem wcielenia, z wyjątkiem powołania do służby czynnej na 5 miesięcy, po upływie roku nieprzerwanej służby;

d) w razie zamianowania Pan . . . . funkcjonarjuszem państwowym z chwilą doręczenia pisma nominacyjnego.

Po upływie trzech miesięcy niepełnienia obowiązków z powodu choroby lub nieszczęśliwego wypadku może [1]) . . . . uznać umowę za rozwiązaną. Poza tem nastąpić może rozwiązanie umowy niniejszej w innych wypadkach, przy analogicznem zastosowaniu zasad przewidzianych w art. 12—19 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o umowie o pracę robotników (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 324).

(Ustęp 2 punktu 7 w umowach, zawieranych przez przedsiębiorstwa, zakłady, instytucje, ma brzmienie następujące:

„Po upływie trzech miesięcy niepełnienia obowiązków z powodu choroby, lub nieszczęśliwego wypadku może . . . . . . uznać umowę za rozwiązaną. Poza tem nastąpić może rozwiązanie umowy niniejszej w innych wypadkach i na zasadach, przewidzianych w art. 12—19 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o umowie o pracę robotników (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 324“).

Wypowiedzenie umowy przez [1]) . . . . nie może nastąpić podczas urlopu, choroby albo wykluczenia Pan . . . . od zajęć przez władzę sanitarną, o ile choroba lub wykluczenie od zajęć nie trwa dłużej niż trzy miesiące, podczas odbywania ćwiczeń wojskowych, lub pełnienia obowiązków obywatelskich, nałożonych przepisami prawa publicznego, podczas odbywania czynnej pięciomiesięcznej służby wojskowej, o ile stosunek służbowy w chwili powołania trwał nieprzerwanie co najmniej rok.

W razie powołania do służby wojskowej na skutek mobilizacji, lub częściowego uzupełnienia wojska do stopy wojennej umowa z tego powodu nie może być rozwiązana.

8. W razie rozwiązania stosunku służbowego obowiązan . . . . Pan . . . . będzie zwrócić otrzymane zaliczki i uregulować zaciągnięte względem . . . . zobowiązania pieniężne i służbowe.

9. Dla wszelkich sporów, wynikłych ewentualnie z niniejszej umowy będą w pierwszej instancji wyłącznie kompetentne sądy przedmiotowo właściwe, mające siedzibę w . . . .

Podpis przedstawiciela władzy:

Podpis pracownika kontraktowego:

---

[1]) Wpisać nazwę władzy lub urzędu (instytucji, zakładu, przedsiębiorstwa).

3.

15% dodatek od wynagrodzenia za godziny nadliczbowe nauczycieli etatowych.

Rozp. Min. W. R. i O. P. z dnia 7 listopada 1930 r. Nr. I. R. 12161/30.

L. O. 2268/30. Ministerstwo wyjaśnia, że przy obliczaniu 15% dodatku od wynagrodzeń za godziny nadliczbowe nauczycieli etatowych w państwowych zakładach kształcenia nauczycieli, w państw. szkołach średnich ogólno-kształcących, oraz w państwowych szkołach zawodowych, należy stosować zasady następujące:

A. Godziny nadliczbowe nieprzekraczające 125% etatu.

Wynagrodzenie za te godziny, płatne na podstawie art. 36 i 53 ustawy uposażeniowej, nie mogą być uwzględniane przy wypłacie 15% dodatku, gdyż art. 36 i 53 nie są wymienione w liczbie tych artykułów ustawy uposażeniowej, od których oblicza się dodatek (patrz wyjaśnienie do lit. „a“ okólnika Min. Skarbu L. D. III. 2140/I z dn. 4 lipca 1928 r.; Nr. O. 8664/28 z dn. 9 lipca 1928 r.[1]).

B. Godziny nadliczbowe „kontraktowe“ ponad 125% ilości godzin, przewidzianej art. 34 i 51 ustawy uposażeniowej dla każdej kategorji przedmiotów.

1) W okresie od 1. kwietnia 1929 r. do 31 sierpnia 1929 r. wszyscy nauczyciele etatowi otrzymują 15% dodatek od wynagrodzeń za godziny nadliczbowe ponad 125% etatu.

2) W okresie od 1 września 1929 r. do 31 stycznia 1930 r. 15% dodatek od tego rodzaju wynagrodzeń pobierają tylko nauczyciele płatni według grup uposażeniowych od XI do VII wł. (patrz rozporządzenie Ministerstwa z dn. 16 maja 1930 r. Nr. II. 11459/30 (Dz. Urz. Nr. 7, poz. 101)[2]); nauczyciele zaś, płatni według grup uposażeniowych VI i V, nie mają prawa do pobierania 15% dodatku, gdyż wynagrodzenie ich za godziny nadliczbowe ponad 125% etatu oblicza się w złotych według tabeli wymienionej w zarządzeniu Ministerstwa z dnia 13 listopada 1929 r. Nr. II. 28633/29 (Dz. Urz. Nr. 13, poz. 182)[3]).

3) Wreszcie, poczynając od dnia 1 lutego 1930 r., wszyscy nauczyciele etatowi pobierają wynagrodzenie za godziny nadliczbowe ponad 125% etatu — w złotych według tabeli powołanej w p. 2, a to na podstawie rozporządzenia Ministerstwa z dnia 16 maja 1930 r. (Dz. Urz. Nr. 7, poz. 101 z 1930 r.) i dodatek 15% nie może być im wypłacany.

Naczelnik Wydziału: (—) *A. Nowak.*

4.

Wynagrodzenie funkcjonarjuszów niższych za służbę w niedziele i święta.

Rozp. Min. W. R. i O. P. z dnia 20 listopada 1930 r. Nr. I. Prez. 3830/30.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego otrzymuje częste zażalenia, że nie wszystkie władze i zakłady podległe Mini-

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1928 r., str. 367.
[2]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1930 r., str. 544.
[3]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1930 r., str. 8.

sterstwu stosują się do okólnika z dnia 3 lutego 1928 Nr. O. Prez. 740/28 w sprawie wynagradzania niższych funkcjonarjuszów za służbę w niedziele i święta. Ministerstwo W. R. i O. P. zwraca zatem uwagę na konieczność ścisłego przestrzegania postanowień podanych w powyższym okólniku.

Jednocześnie Ministerstwo W. R. i O. P. przypomina, że w myśl okólnika z dnia 24 kwietnia 1928 Nr. O. Prez. 2674/30 prawo do pobierania wynagrodzenia za służbę w niedziele i dni świąteczne przysługuje także pracownikom kontraktowym, pełniącym obowiązki niższych funkcjonarjuszów państwowych.

Naczelnik Wydziału: (—) *Dr. M. Pollak.*

Zarządzenie Kuratorjum O. S. Lw. z dnia 1 grudnia 1930 r. Nr. O. 2305/30.

Udzielam Dyrekcjom państwowych gimnazjów, seminarjów, kursów naucz. oraz szkół zawodowych do wiadomości z poleceniem ścisłego stosowania się do wymienionych wyżej okólników Ministerstwa, ogłoszonych w Dz. Urz. Kurat. O. S. Lw. z 1928 r., str. 507.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Ig. Pytlakowski,* **wr.**

5.

Pomoc lekarska.

„Dom Zdrowia dla dzieci funkcjonarjuszów państwowych w Ustroniu.

Pismo Min. Spraw Wewn. z dnia 18 listopada 1930 r. Nr. Z. O. 4111/30.
(Lw. Urząd Wojew. z dnia 5 grudnia 1930 r. do L. Z. Z. 1658/30).

N. O. 2382/30. Ze względu na niedostateczną liczbę zgłoszeń do uzdrowiska dla dzieci funkcjonarjuszów państwowych w Ustroniu (woj. poznańskie) [1]), wywołanych szeregiem nieporozumień co do zapłaty za pobyt i wyekwipowanie dzieci, przypominam co następuje:

Dnia 1 kwietnia b. r. ustanowiona została taksa w wysokości 7 zł dziennie za pobyt dziecka w „Domu Zdrowia" w Ustroniu, z czego 75%, t. j. 5 zł 25 gr pokrywane jest z funduszów na pomoc lekarską dla funkcjonarjuszów państwowych, za 25%, tj. 1 zł 75 gr powinno być pokrywane przez rodziców dziecka.

Ze względu na to, że taksa wnoszona przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w kwocie 5 zł 25 gr jest wystarczającą na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w zakładzie, postanowiłem w celu udostępnienia funkcjonarjuszom państwowym korzystania z „Domu Zdrowia" w Ustroniu uwolnić funkcjonarjuszy od wnoszenia dodatkowej opłaty po 1 zł 75 gr.

Przypominam również, że dziecko nie potrzebuje przywozić ze sobą nic poza zwykłem ubraniem, ponieważ całą wyprawkę otrzymuje na miejscu.

Minister: *Sławoj Składkowski,* wr.

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1928 r., str. 510.

6.

Egzamin praktyczny nauczycieli szkół powszechnych.

Okólnik Kuratorjum O. S. Lw. z dnia 4 grudnia 1930 r. Nr. I. K. N. 6652/30.

Mimo szczegółowych przepisów, normujących sprawę opłat za egzaminy praktyczne, ogłoszonych w Dz. Urz. Kuratorjum O. S. Lw. z roku 1929, na stronie 126 i następnych, oraz mimo okólnika tutejszego z dnia 1 marca 1930 Nr. I. K. N. 1030/30, w którym przypomniałem powyższe przepisy, powtarzają się często wypadki niewłaściwego wpłacania przez kandydatów taks egzaminacyjnych, co pociąga za sobą obszerną korespondencję w sprawie zwrotu, względnie przelewania taks na właściwy fundusz. Kuratorjum zwyczajnie dopiero po dłuższej korespondencji z Izbą Skarbową może zwrócić kandydatom mylnie wpłaconą taksę egzaminacyjną.

Aby temu zapobiec zechcą PP. Inspektorowie raz jeszcze przypomnieć wszystkim kierownictwom publicznych szkół powszechnych powyższe przepisy i polecić im, aby pouczyli w tym kierunku wszystkich nauczycieli (lki), że taksę za egzamin praktyczny nauczycieli szkół powszechnych w kwocie 40 zł należy wpłacać:

1) bądź bezpośrednio bądź też przekazem pocztowym wyłącznie i jedynie w Kasie Skarbowej I we Lwowie wyraźnie na rachunek specjalny „Taksa egzaminacyjna nauczycieli szkół powszechnych“,

lub 2) zapomocą czeku P. K. O. na rachunek Kasy Skarbowej I we Lwowie Nr. 38001.

Kandydat, który wpłacił taksę egzaminacyjną w jakikolwiek inny sposób, nie może być dopuszczony prędzej do egzaminu praktycznego, aż wpłaci taksę egzaminacyjną w podany powyżej sposób właściwy i udowodni to wobec prezesa komisji. Odtąd też Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego nie będzie już wcale pośredniczyć w zwracaniu mylnie wpłaconych kwot, a wniesione w tej sprawie prośby będzie zwracać bez rozpatrzenia.

II. Doszło do wiadomości Kuratorjum, że egzaminy praktyczne przeprowadzone na podstawie § 1 a) Przepisów w szkole, w której kandydat jest zatrudniony, połączone bywają niekiedy z mniej lub bardziej wystawnem i kosztownem przyjęciem, wydawanem przez kandydata dla członków komisji egzaminacyjnej. Uważając fakty takie z różnych względów za bardzo niewłaściwe, wyrażam nadzieję, że odtąd nie zajdą one już nigdy i nigdzie tak, że nie będę zmuszony do występowania zarówno przeciwko ich sprawcom jak i uczestnikom.

O tem zechcą PP. Prezesi komisyj, Inspektorowie i Kierownicy szkół pouczać jak najdokładniej w każdym poszczególnym wypadku zarówno członków komisyj jak i interesowanych nauczycieli.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Ig. Pytlakowski*, wr.

7.

Skład komisyj egzaminacyjnych do egzaminów praktycznych dla nauczycieli szkół powszechnych.

Okólnik Min. W. R. i O. P. z dnia 4 listopada 1930 r. Nr. II. 24241/30.

Nr. I. K. N. 6340/30. Na podstawie sprawozdań z wyników egzaminów praktycznych dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych, nadsyłanych przez kuratorja okręgów szkolnych w myśl postanowień § 28 Przepi-

sów (Dz. Urz. z r. 1929, nr. 1, poz. 3), zauważyłem, że egzaminy praktyczne w myśl § 1-a przytoczonych przepisów odbywają się jeszcze ciągle w niedostatecznej liczbie. Na podstawie danych, pomieszczonych w Dziennikach Urzędowych poszczególnych kuratorjów okręgów szkolnych, stwierdziłem, że jedną z przyczyn tego stanu rzeczy jest niejednokrotnie niewłaściwa interpretacja postanowień §§ 2, 3 i 4 przytoczonych przepisów.

W szczególności część kuratorjów okręgów szkolnych mianuje członkami komisyj egzaminacyjnych prawie wyłącznie tylko nauczycieli tych zakładów kształcenia nauczycieli, przy których ustanowiono komisje; skutkiem tego każdy wyjazd do sąsiedniego powiatu, objętego rejonem egzaminacyjnym, pociąga za sobą znaczne koszty, co przy szczupłym budżecie komisji uniemożliwia częstsze egzaminy według § 1-a przepisów.

Zwracam przeto uwagę, że tylko prezes komisji musi być dyrektorem (względnie nauczycielem) tej szkoły państwowej lub publicznej (por. § 2 i 3 cytowanych przepisów), przy której ustanowiono komisję. Członkowie komisji zaś mogą być mianowani także i z pośród dyrektorów (kierowników) i stałych nauczycieli innych szkół państwowych (publicznych) oraz z pośród inspektorów szkolnych i ich zastępców. Zamianowanie do komisji egzaminacyjnej doświadczonych nauczycieli z miejscowości odleglejszych od siedziby komisji w dużym stopniu ułatwi dojazd kompletów egzaminacyjnych do własnych szkół kandydatów.

Zwracając uwagę na te postanowienia przepisów, zaznaczam jednak, że w interesie jednolitości oceny nie jest pożądane zbytnie mnożenie członków komisji egzaminacyjnej, ponadto zaś konieczny jest kontakt prezesa komisji, względnie przynajmniej członków komisji, przebywających w jej siedzibie, z członkami z odleglejszych miejscowości.

Zechce Kuratorjum rozważyć, czy w związku z niniejszym okólnikiem nie należy w tamtejszym okręgu szkolnym uzupełnić odpowiednio składu komisyj egzaminacyjnych, względnie udzielić dodatkowych instrukcyj prezesom komisyj.

Dyrektor Departamentu: *W. Żłobicki*, wr.

8.

Urlopy płatne za zwrotem kosztów zastępstwa na studja.

Rozp. Min. W. R. i O. P. z dnia 4 listopada 1930 r. Nr. II. 23500/30.

Nr. I. 41203/30. Na zapytanie jednego z kuratorjów okręgów szkolnych, czy kuratorjum może udzielać rocznych urlopów płatnych za zwrotem kosztów zastępstwa, przewidzianych punktem c. i d. art. 52 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462) wyjaśniam, że urlopy płatne za zwrotem kosztów zastępstwa nie podpadają ani pod kategorję urlopów płatnych ani bezpłatnych w rozumieniu postanowień § 3 rozporządzenia z dnia 25 sierpnia 1928 (Dz. Urz. Nr. 10, poz. 168) [1]) i zarządzam, że udzielanie nauczycielstwu szkół powszechnych na studja na wyższych kursach nauczycielskich urlopów płatnych za zwrotem kosztów zastępstwa

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1928 r., str. 530.

należy do kompetencji kuratorjum. Udzielanie urlopów tego typu na inne cele zastrzega sobie Ministerstwo.

Zechce tedy Kuratorjum w każdym poszczególnym wypadku przedkładać konkretny wniosek, o ile nie chodzi o urlop na studja na wyższym kursie nauczycielskim.

Dyrektor Departamentu: *W. Żłobicki*, wr.

9.

Zakładanie i utrzymywanie publicznych szkół powszechnych.

Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1930 r. Dz. Urz. R. P. Nr. 86, poz. 662, w sprawie zmiany ustawy z dnia 17 lutego 1922 r.

Na podstawie art. 44 ust. 5 Konstytucji postanawiam co następuje:

Art. 1. W art. 11 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych (Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 143) w brzmieniu art. 7 ustawy z dnia 25 listopada 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 126, poz. 898) [1]) wstawia się w miejsce ustępu drugiego cztery nowe ustępy o następującem brzmieniu:

„Nadto gmina i obszar dworski mają obowiązek dostarczyć bezpłatnie mieszkań nauczycielom publicznych szkół powszechnych. Nauczyciel może nie przyjąć dostarczonego mu mieszkania, znajdującego się w budynku, nieprzeznaczonym na cele szkolne.

Gdy gmina lub obszar dworski nie dostarczą mieszkania nauczycielowi publicznej szkoły powszechnej, lub gdy nauczyciel nie przyjmie mieszkania, zaofiarowanego mu w budynku, nieprzeznaczonym na cele szkolne, gmina lub obszar dworski wypłacają nauczycielowi dodatek na mieszkanie w wysokości i na zasadach, określonych dla funkcjonarjuszów państwowych. W razie niespełnienia przez gminę lub obszar dworski obowiązków, nałożonych powyższem postanowieniem, Skarbowi Państwa przysługuje prawo potrącenia zalegających sum pieniężnych z dodatków do podatków komunalnych i z udziałów samorządu w podatkach państwowych, pobieranych przez kasy skarbowe, a to w celu wypłacenia nauczycielom publicznych szkół powszechnych zaległego dodatku na mieszkanie.

Zarówno w wypadku dostarczenia mieszkania, jako też w razie wypłacenia dodatku na mieszkanie przez gminę lub obszar dworski, — nauczycielowi publicznej szkoły powszechnej nie przysługuje prawo do dodatku na mieszkanie ze Skarbu Państwa.

Udział Państwa, gminy i obszaru dworskiego w pokrywaniu innych świadczeń osobowych określają osobne ustawy".

Art. 2. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych i Skarbu.

Upoważnia się Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do ogłoszenia w drodze obwieszczenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 143)

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z r. 1926, srt. 13—18.

z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych ustawą z dnia 25 listopada 1925 r (Dz. U. R. P. Nr. 126, poz. 898) i niniejszem rozporządzeniem.

Art. 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1931 roku.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki.*

Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski.* Minister: *J. Beck.* Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski.* Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski.* Kierownik Ministerstwa Skarbu: *Ignacy Matuszewski.* Minister Sprawiedliwości: *St. Car.* Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: *Sł. Czerwiński.* Minister Rolnictwa: *Leon J. Polczyński.* Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski.* Minister Komunikacji: *Kühn.* Minister Robót Publicznych: *Matakiewicz.* Minister Pracy i Opieki Społecznej: *A. Prystor.* Minister Reform Rolnych: *Witold Staniewicz.* Minister Poczt i Telegrafów: *Boerner.*

10.

Egzamin dojrzałości.

Okólnik Kuratorjum O. S. Lw. z dnia 9 grudnia 1930 r. Nr. II. 16276/30 do Dyrekcyj (Kierownictw) wszystkich państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących.

Ministerstwo W. R. i O. P. zarządzeniem z dnia 20 października 1930 Nr. II. 21462/30 na zasadzie art. 86 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341 [1]) oznajmiło, że odwołanie opieki rodzicielskiej ucznia od uchwały państwowej komisji egzaminacyjnej niedopuszczającej tego ucznia do ustnej części gimnazjalnego egzaminu dojrzałości są niedopuszczalne, ponieważ regulamin gimnazjalnych egzaminów dojrzałości, wprowadzony w życie rozp. Ministerstwa W. R. i O. P. z dn. 19 grudnia 1925 r. L. 18655/II [2]) nie zawiera postanowienia, uprawniającego ucznia gimnazjum, względnie jego rodziców lub opiekunów do odwoływania się od postanowień komisji egzaminacyjnej w przedmiocie wyniku egzaminu lub niedopuszczenia do części ustnej egzaminu dojrzałości na podstawie wyniku części pisemnej. Postanowienia względnie uchwały komisji egzaminacyjnej nie mogą być uważane za orzeczenia lub decyzje władz szkolnych w rozumieniu rozporządzenia o postępowaniu administracyjnem, od kótrych przysługuje prawo odwołania do wyższej instancji administracyjnej. Stosowanie w danym wypadku postanowienia § 6 rozp. Min. W. R. i O. P. z 25 sierpnia 1928 r. (Dz Urz. Min. Nr. 10, poz. 168) [3]) nie jest uzasadnione, ponieważ przepis ten mówi o orzekaniu przez kuratorów okręgów szkolnych w instancji odwoławczej w sprawach uczniowskich od decyzji szkoły, a nie od uchwał komisyj egzaminacyjnych.

O tem się Dyrekcje zawiadamia.

Naczelnik Wydziału: *St. Hubert,* wr.

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1929 r., str. 3.
[2]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1926 r., str. 49.
[3]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1928 r., srt. 530.

11.

Egzamin pedagogiczny absolwentów Kursu Pedagogicznego przy Uniwersytecie Jagiellońskim.

Rozp. Min. W. R. i O. P. z dnia 27 listopada 1930 r. Nr. II. 25914/30.

L. I. K. N. 6695/30. Ukończenie dwuletniego Kursu Pedagogicznego przy Uniwersytecie Jagiellońskim przez osoby, posiadające już uprzednio stopień magistra filozofji lub zdany egzamin naukowy, przy dopuszczaniu do państwowego egzaminu pedagogicznego według rozporządzenia z dnia 9 października 1924 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 18, poz. 185) [1]) podlega postanowieniom § 6 wymienionego rozporządzenia o zwolnieniu od niektórych części tego egzaminu, również w indywidualnych wypadkach może zastąpić dwuletnią praktykę przedegzaminową, wymaganą cytowanem rozporządzeniem, względnie rozporządzeniem z dnia 29 stycznia 1923 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 9, poz. 68) [2]).

Dyrektor Departamentu: *W. Żłobicki*, wr.

Organizacja szkół.

Szkolnictwo powszechne.

P. Kurator O. S. Lw. rozporządzeniem z dnia 7 sierpnia 1930 r. Nr. 28832/30 udzielił 3 kl. prywatnej szkole powszechnej w Rzeszowie, utrzymywanej przez Żyd. Tow. Szkoły Ludowej Średniej i Zawodowej w Rzeszowie, prawa publiczności na rok szkolny 1929/30.

Szkoły średnie ogólno-kształcące.

Pan Minister W. R. i O. P. zarządzeniem z dnia 30 października 1930 r. Nr. II. 24788/30 cofnął gimnazjum koedukacyjnemu im. Józefa Makoweja U. T. P. w Jaworowie niepełne prawa gimnazjów państwowych, nadane zarządzeniem z dnia 5 czerwca 1930 r. Nr. II. 11272/30 (Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1930 r. str. 359), ponieważ szkoła ta nie czyniła zadość warunkom, określonym w § 4 pkt. b. rozporządzenia z dnia 1 maja 1929 r. Nr. II.28759/29.

Szkolnictwo zawodowe.

P. Kurator O. S. Lw. udzielił zezwolenia:

1) rozporządzeniem z dnia 20 listopada 1930 r. Nr. III. 5602/30 p Joachimowi Landsmannowi w Stanisławowie (ul. Długa 87), na otwarcie i prowadzenie w Stanisławowie, przy ulicy Długiej Nr. domu 87, prywatnych kursów pod nazwą: Kurs Pisania na Maszynach Joachima Landsmanna w Stanisławowie.

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1925 r., str. 9.
[2]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1923 r., str. 158.

2) rozporządzeniem z dnia 17 listopada 1930 r. Nr. III. 5458/30 p. Adamowi Duszy, krawcowi w Kopyczyńcach, na otwarcie i prowadzenie w Kopyczyńcach, w domu p. Barana, Nr. domu 244, prywatnych 2 kursów jednomiesięcznych dla krawców damskich i męskich pod nazwą: Prywatny Kurs Krawiecki Adama Duszy w Kopyczyńcach.

Ruch służbowy.

Kuratorjum O. S. Lw.

P. Minister W. R. i O. P.:

rozporządzeniem z dnia 1 grudnia 1930 Nr. I. Prez. 7873/30 poruczył p. Stanisławowi Szediwy'emu, dyrektorowi gimnazjum im. króla Jana Sobieskiego w Złoczowie, pełnienie obowiązków okręgowego wizytatora szkół w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego;

rozporządzeniem z dnia 1 grudnia 1930 Nr. I. Prez. 7873/30 powierzył p. dr. Juljuszowi Zaleskiemu, profesorowi gimnazjum III. im. Króla Stefana Batorego we Lwowie, p. o. okręgowego wizytatora szkół w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego, pełnienie obowiązków ministerjalnego wizytatora szkół w Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Ministerstwo W. R. i O. P. zamianowało:

1) rozporządzeniem z dnia 6 listopada 1930 r. Nr. I. Prez. 7323/30 p. Zofję La Roppe, referendarza w VII st. sł., radcą w VI st. sł. w Kuratorjum O. S. Lw. (L. O. 2372/30);

2) rozporządzeniem z dnia 6 listopada 1930 r. Nr. I. Prez. 7324/30 p. Włodzimierza Bystrzanowskiego, urzędnika rachunkowego w VIII st. sł., księgowym w VII st. sł. w Kuratorjum O. S. Lw.

P. Kurator O. S. Lw. powierzył p. Mikołajowi Butkowskiemu, nauczycielowi I. gimnazjum w Rzeszowie, czynności referenta w Kuratorjum O. S. Lw. na czas od 1 października 1930 r. do 31 sierpnia 1931 r., a nie do 31 grudnia 1931 jak podano w Nr. 11 Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. str. 581.

Inspektoraty.

P. Minister W. R. i O. P. przeniósł w stan spoczynku:

1) rozporządzeniem z dnia 30 października 1930 r. Nr. II. 24756/30 p. Emila Nawrockiego, inspektora szkolnego w Kałuszu,

2) rozporządzeniem z dnia 31 października 1930 r. Nr. II. 24755/30 p. Władysława Rothländera, inspektora szkolnego w Skolem.

P. Kurator O. S. Lw. przeniósł:

1) rozporządzeniem z dnia 26 listopada 1930 r. Nr. I. 42522/30 p. Władysława Hollanka, sekretarza Rady Szkolnej Powiatowej w Trembowli, na równorzędne stanowisko sekretarza Rady Szkolnej Powiatowej w Podhajcach.

2) rozporządzeniem z dnia 26 listopada 1930 r. Nr. I. 42255/30 p. Marjana Kuzielę, sekretarza Rady Szkolnej Powiatowej w Podhajcach, na równorzędne stanowisko sekretarza Rady Szkolnej Powiat. w Trembowli.

Szkolnictwo powszechne.

M i a n o w a n i:

Hermanowska Izydora, kierowniczką 3 kl. szkoły w Kropiwniku Nowym (Drohobycz); Hirka Aleksander, kierownikiem 4 kl. szkoły w Czernichowcach (Zbaraż); Holdenmayer Franciszek, kierownikiem 3 kl. szkoły w Pawłowie (Radziechów).

Kusiak Zygmunt Grzegorz, kierownikiem 7 kl. szkoły w Birczy (Dobromil).

Nowakowski Stanisław, kierownikiem 7 kl. szkoły im. Kr. Sobieskiego w Czortkowie.

Sawicki Antoni, kierownikiem 3 kl. szkoły w Przyszowie (Nisko); Smarzewska Helena, nauczycielką 1 kl. szkoły w Korolówce (Kołomyja).

P r z e n i e s i e n i:

Banasiowa Janina, nauczycielka 6 kl. szkoły w Ostrowie (Przeworsk), do 7 kl. szkoły żeńskiej w Kańczudze (Przeworsk); Błoński Jan, nauczyciel 5 kl. szkoły w Prusach (Lwów), do 2 kl. szkoły w Dryszczowie (Rohatyn).

Chmielarzówna Julja, nauczycielka 1 kl. szkoły w Zuzanówce (Żydaczów), do 4 kl. szkoły w Rudnikach (Żydaczów); Czornyj Dymitr, nauczyciel 1 kl. szkoły w Tarnorudzie (Skałat), do 1 kl. szkoły w Żerebkach Szlacheckich (Skałat).

Dłużniewska Stanisława, kierowniczka 7 kl. szkoły żeńsk. im. Orzeszkowej w Tarnopolu, do 7 kl. szkoły żeńsk. im. A. Mickiewicza w Tarnopolu; Drechslerowa Wiktorja, nauczycielka 3 kl. szkoły w Oknianach (Tłumacz), do 4 kl. szkoły w Roszniowie (Tłumacz); Dubas Juljan, kierownik 5 kl. szkoły w Jazłowcu (Buczacz), do 7 kl. szkoły im. św. Stanisława w Stanisławowie; Dudkówna Władysława, nauczycielka 1 kl. szkoły w Ludwikówce (Rohatyn), do 2 kl. szkoły w Skomorochach Starych (Rohatyn); Duszeńczukowa Katarzyna, nauczycielka 4 kl. szkoły w Glińsku (Żółkiew), do 7 kl. szkoły żeńskiej im. Kr. Jadwigi w Żółkwi.

Gałecka Bronisława, nauczycielka 2 kl. szkoły w Osławicy (Sanok), do 2 kl. szkoły w Króliku Polskim (Sanok).

Halikowska Bronisława, nauczycielka 7 kl. szkoły żeńskiej w Busku (Kamionka Str.), do 4 kl. szkoły w Woronie (Tłumacz); Hucherówna Feliksa, nauczycielka 2 kl. szkoły w Berdychowie (Jaworów), do 4 kl. szkoły w Gnojnicach (Jaworów); Huk Antoni, nauczyciel 7 kl. szkoły w Ustrzykach Dolnych (Lisko), do 7 kl. szkoły męskiej w Turce.

Jaguszewska Stefanja, nauczycielka 6 kl. szkoły w Żydaczowie, do 7 kl. szkoły w Starym Samborze; Jarzycka Wanda, nauczycielka 3 kl. szkoły w Zarzeczu (Bohorodczany), do 7 kl. szkoły w Sołotwinie (Bohorodczany); Jordan Kazimierz, kierownik 7 kl. szkoły w Dawidowie (Lwów), do 7 kl. szkoły męskiej w Horodence.

Kalitowa Eugenja, nauczycielka 2 kl. szkoły w Bełełui (Śniatyn), do 7 kl. szkoły w Wołczkowcach (Śniatyn); Kostyszyn Izydor, nauczyciel 3 kl.

szkoły w Herbutowie (Rohatyn), do 1 kl. szkoły w Ludwikówce (Rohatyn) Kucharski Józef, nauczyciel szkoły w Psarach (Będzin), do 1 kl. szkoły w Domacynach (Tarnobrzeg); Krzywiecka Stanisława, nauczycielka 5 kl. szkoły w Dżurowie (Śniatyn), do 5 kl. szkoły w Podpieczarach (Tłumacz).

Lisiewiczówna Marja, nauczycielka 7 kl. szkoły męskiej w Podhajcach, do 3 kl. szkoły w Grzybowicach Wielkich (Lwów); Lehrfeldowa Fryda, nauczycielka 1 kl. szkoły w Bobulińcach (Buczacz), do 3 kl. szkoły w Żyznomierzu (Buczacz).

Majewski Jan, nauczyciel 3 kl. szkoły w Trójcy (Śniatyn), do 3 kl. szkoły w Hańkowcach (Śniatyn).

Napurkowa Antonina, nauczycielka 3 kl. szkoły w Tuczapach (Gródek Jag.), do 1 kl. szkoły w Karaczynowie (Gródek Jag.).

Ochorok Stanisław, nauczyciel 1 kl. szkoły w Kłodnicy (Stryj), do 3 kl. szkoły w Sokołowie (Stryj); Olszewska Zofja, nauczycielka 1 kl. szkoły w Wesołówce (Tarnopol), do 2 kl. szkoły w Skomorochach (Tarnopol).

Panatowska Teresa, nauczycielka 7 kl. szkoły im. św. Józefa w Stanisławowie, do 7 kl. szkoły żeńsk. im. Hofmanowej w Stanisławowie; Paula Marja, nauczycielka 1 kl. szkoły w Wysoczance (Stanisławów), do 5 kl szkoły w Jamnicy (Stanisławów).

Radłówna Aurelja, nauczycielka 5 kl. szkoły w Stawczanach (Gródek Jagielloński), do 1 kl. szkoły w Ożomli (Jaworów); Radoniewicz Teofila, nauczycielka 7 kl. szkoły im. św. Stanisława w Stanisławowie, do 7 kl. szkoły im. kr. Zofji w Stanisławowie.

Schönholz Leon, nauczyciel szkoły w Brodach, do 7 kl. szkoły żeńskiej w Brodach; Sękowska Marja, nauczycielka 2 kl. szkoły w Kończakach St. (Stanisławów), do 1 kl. szkoły w Uhornikach Kol. (Stanisławów); Sierakowska Wiktorja, nauczycielka 4 kl. szkoły w Liskach (Kołomyja), do 7 kl. szkoły im. Piramowicza w Kołomyi; Skiba Wincenty ks., nauczyciel religji rzym. kat. 7 kl. szkoły w Lubaczowie, do 7 kl. szkoły w Radziechowie; Sokołowski Franciszek, nauczyciel 2 kl. szkoły w Basiówce (Lwów), do 1 kl. szkoły w Libochorze (Skole); Stasiów Dymitr, nauczyciel 2 kl. szkoły w Niemszynie (Rohatyn), do 7 kl. szkoły w Olkuszu (Olkusz); Strokonówna Sydonja nauczycielka 1 kl. szkoły w Chlebowicach Miasteczku (Przemyślany), do 2 kl. szkoły w Zamościu (Przemyślany); Szachowa Anna, nauczycielka 1 kl. szkoły w Krecowie (Dobromil), do 1 kl. szkoły w Żurach ad Mokrotyn (Żółkiew); Szumerowa Franciszka, nauczycielka 2 kl. szkoły w Wulce ad Czyszki (Lwów), do 7 kl. szkoły męskiej w Winnikach (Lwów).

Tebinkówna Jadwiga, nauczycielka 1 kl. szkoły w Czarnej (Łańcut), do 3 kl. szkoły im. Kr. Jadwigi w Łukawcu (Rzeszów).

Wierońska Marja, nauczycielka 1 kl. szkoły w Roztokach Dolnych (Kosów), do 4 kl. szkoły w Glińsku (Żółkiew).

Zaleska Zofja, nauczycielka 1 kl. szkoły w Uhornikach Kol. (Stanisławów), do 7 kl. szkoły w Haliczu (Stanisławów); Zemlik Stanisław, nauczyciel 2 kl. szkoły w Króliku Polskim (Sanok), do 7 kl. szkoły w Odrzechowej (Sanok).

Żak Józefa, nauczycielka 6 kl. szkoły w Łopatynie (Radziechów), do 1 kl. szkoły w Chlebowicach Miasteczku (Przemyślany).

P r z e n i e n i e w s t a n p o z a s ł u ż b o w y: Jabłońska Wanda nauczycielka 1 kl. szkoły w Brzezinie (Żydaczów); Jagiełło Jan, kierownik szkoły w Krośnie.

Spensjonowani:

Andlerowa Jadwiga, nauczycielka 7 kl. szkoły żeńskiej w Kopyczyńcach.

Bukaczewski Włodzimierz, kierownik 3 kl. szkoły w Zawalu (Śniatyn).

Chudko Antonina, nauczycielka 3 kl. szkoły w Ustjanowej (Lisko); Ks. Chwojka Dominik, nauczyciel religji rzym.-kat. 7 kl. szkoły męskiej w Bóbrce; Cichocki Jan, w stanie nieczynnym kierownik 2 kl. szkoły w Sarnkach Górnych (Rohatyn).

Debera Paweł, nauczyciel 5 kl. szkoły w Widełce (Kolbuszowa); Dereniowska Leontyna, kierowniczka 2 kl. szkoły w Terszowie (Stary Sambor); Dumańska Antonina, nauczycielka 6 kl. szkoły w Wasyikowcach (Kopyczyńce).

Frydlowa Józefa, nauczycielka 7 kl. szkoły w Felsztynie (Stary Sambor).

Gissowski Eugenjusz ks., nauczyciel rel. gr.-kat. 7 kl. szkoły im. T. Szewczenki w Kołomyi; Głowicka Stefanja, nauczycielka szkoły w Ćwitowej (Buczacz).

Haglowa Józefa, nauczycielka 5 kl. szkoły w Mszanie (Gródek); Haraszkiewicz Józef, kierownik 5 kl. szkoły w Czarnołożcach (Tłumacz); Hrycykiewiczowa Helena, nauczycielka 7 kl. szkoły w Starym Samborze; Hübschówna Marja, nauczycielka 7 kl. szkoły żeńskiej w Przemyślanach.

Isykowa Helena, kierowniczka 3 kl. szkoły w Przyłbicach (Jaworów); Iwasikowa Rozalja, nauczycielka 3 kl. szkoły w Niwiskach (Kolbuszowa).

Jacorzyńska Aniela, nauczycielka 5 kl. szkoły w Dzieduszycach Wielkich (Stryj); Jacykówna Marja, nauczycielka 1 kl. szkoły w Worochcie (Nadwórna); Jurkiewiczowa Felicja, nauczycielka 7 kl. szkoły żeńskiej w Borysławiu (Drohobycz); Juszczyszyn Jan, nauczyciel 2 kl. szkoły w Lisieczyńcach (Zbaraż).

Kalińcowa Marja Stanisława, nauczycielka 2 kl. szkoły w Synowódzku Wyżnem (Skole); Kopczyńska Walerja, nauczycielka 1 kl. szkoły w Tarnawce (Dobromil); Kotzianowa Stefanja, nauczycielka 7 kl. szkoły im. Ostrogskiej w Jarosławiu; Kratzerowa Romana, nauczycielka 2 kl. szkoły w Brzeżance (Strzyżów); Kulczycka Helena, nauczycielka 1 kl. szkoły w Orawczyku (Skole); Kunisz Jan, kierownik 3 kl. szkoły w Malechowie (Lwów).

Lesiecka Zenobja, nauczycielka 7 kl. szkoły żeńskiej w Podhajcach; Lewandowska Jadwiga, nauczycielka 7 kl. szkoły męskiej im. Czackiego we Lwowie; Lisowski Michał, kierownik 7 kl. szkoły męskiej w Kamionce Str. w stanie nieczynnym.

Łazarowowa Anna, nauczycielka 2 kl. szkoły w Sielcu (Sambor).

Majewska Jadwiga, nauczycielka 1 kl. szkoły w Krasowie (Lwów); Malikówna Stefanja, nauczycielka 7 kl. szkoły żeń. w Przeworsku; Małecki Jan, kierownik 7 kl. szkoły w Cieszanowie (Lubaczów).

Nazarowa Henryka, nauczycielka 7 kl. szkoły im. św. Stanisława w Stanisławowie; Niedźwiedzka Petronela, nauczycielka szkoły w Załużu (Jaworów).

Pawlukowa Marja, nauczycielka 3 kl. szkoły w Hordyni (Sambor); Pietraszkiewiczowa Urszula, nauczycielka 3 kl. szkoły w Radochońcach (Mościska); Pietraszkowa Kazimiera, nauczycielka 5 kl. szkoły w Zwię-

czycy (Rzeszów); Poppe Marja, kierowniczka 7 kl. szkoły im. Elizy Orzeszkowej w Samborze.

Ratalski Bazyli, nauczyciel 7 kl. szkoły męskiej im. Konarskiego w Drohobyczu; Reinhold Fryderyka, nauczycielka 7 kl. szkoły w Haliczu (Stanisławów); Rubczakówna Marja, nauczycielka 2 kl. szkoły w Tomaszowcach (Kałusz).

Sawczakowa Anna, nauczycielka 2 kl. szkoły w Przystani (Żółkiew); Sikorowiczowa Petronela, nauczycielka 7 kl. szkoły w Czudcu (Strzyżów); Skoczyńska Helena, nauczycielka 3 kl. szkoły w Łowcach (Jarosław); Sochańska Marja, nauczycielka 2 kl. szkoły w Łukowcu-Żurowskim (Rohatyn), Solska Wanda, nauczycielka 7 kl. szkoły w Turce; Springwald Izydora, nauczycielka 1 kl. szkoły w Fatowcach (Kołomyja); Stankowa Helena, nauczycielka 4 kl. szkoły w Lubatowej (Krosno); Szczerbaty Teodor, kierownik 3 kl. szkoły w Uniowie (Przemyślany); Szczerbianka Karolina S. nauczycielka 7 kl. szkoły żeńskiej im. Kr. Jadwigi w Żółkwi.

Świątkowska Adela, nauczycielka 7 kl. szkoły w Ilińcach (Śniatyn).

Teuchmannowa Malwina, nauczycielka 7 kl. szkoły w Kołomyi; Turkiewiczowa Janina, nauczycielka 4 kl. szkoły w Glińsku (Żółkiew).

Warczewska Łucja, nauczycielka 7 kl. szkoły męskiej w Buczaczu; Woszczyńska Marja, nauczycielka 7 kl. szkoły żeńskiej w Buczaczu.

Żeglicki Paweł, nauczyciel 7 kl. szkoły im. H. Sienkiewicza w Rzeszowie.

Zmarli: Antoni Jung, nauczyciel 7 kl. publicznej szkoły powszechnej im. Kr. Jagiełły w Samborze, zmarł dnia 21 listopada 1930 w 30 roku życia, a w 11 roku służby nauczycielskiej.

Kozarowa Helena, nauczycielka 1 kl. szkoły w Szczawnem, powiatu sanockiego, zmarła dnia 18 listopada 1930 r. w 38 roku życia, w 16 roku służby.

Krug Marja, nauczycielka 7 kl. szkoły żeń. im. Ks. Kordeckiego we Lwowie, zmarła dnia 31 października 1930 r.

Klementyna Pyndusowa, nauczycielka 3 kl. szkoły w Iwanikówce (Bohorodczany), zmarła dnia 13 października 1930 r.

Seminarja nauczycielskie.

Mianowani: Bessażanka Zofja dr., nauczycielką seminarjum naucz. żeńskiego w Kołomyi.

Kwiatkowski Jan Antoni ks. dr., nauczycielem religji rzym.-kat. seminarjum naucz. męskiego w Zaleszczykach.

Langholz Leon dr., nauczyciel Państwowych Kursów Naucz. we Lwowie, nauczycielem seminarjum dla nauczycieli religji mojżeszowej w Warszawie.

Stek Dymitr ks., nauczycielem religji grecko-kat. w seminarjum nauczycielskiem męskiem w Stanisławowie.

Przeniesieni: Ministerstwo W. R. i O. P. rozporz. z 24 listopada 1930 r. Nr. II. 26096/30 przeniosło p. dr. Chelińską Marję, przełożoną Seminarjum Naucz. Żeńskiego w Stanisławowie, na stanowisko przełożonej I. Państwowego Seminarjum Nauczycielskiego Żeńskiego im. A. Asnyka we Lwowie.

P. Kurator O. S. Lw. przeniósł p. Kruczkowskiego Aleksandra, nauczyciela szkoły ćwiczeń Państwowego Seminarjum Naucz. Męskiego

w Tarnopolu, na stanowisko nauczyciela Państwowego Semin. Naucz. Męskiego w Tarnopolu.

Szkoły średnie ogólno-kształcące.

Mianowani: P. Minister W. R. i O. P. rozporządzeniem z dnia 25 listopada 1930 r. Nr. II. 26852/30 zamianował p. Bobaka Stanisława, nauczyciela gimnazjum im. T. Czackiego w Warszawie, dyrektorem gimnazjum im. Mikołaja Kopernika w Krośnie.

P. Minister W. R. i O. P. rozporz. z 25 listopada 1930 r. Nr. II. 2685o/30 zamianował p. Piskozuba Jana, profesora III. Gimnazjum im. St. Staszica w W stanisławowie, dyrektorem III. Gimnazjum Państwowego im. Stanisława Staszica w Stanisławowie.

P. Minister W. R. i O. P. rozporządzeniem z 27 listopada 1930 r. Nr. II. 26856/30 zamianował p. Juna Franciszka, profesora I. Gimnazjum Państw. im. Mieczysława Romanowskiego w Stanisławowie, dyrektorem I. Gimnazjum Państwowego im. Mieczysława Romanowskiego w Stanisławowie.

P. Kurator O. S. Lw. zamianował:

p. Arłamowskiego Kazimierza, nauczycielem Gimnazjum Państwowego II. im. Prof. Kazimierza Morawskiego w Przemyślu.

Prochaskównę Wilhelminę, nauczycielką Państwowego Gimnazjum Żeńskiego w Tarnopolu.

Przeniesieni: Kubiński Roman Jan, profesor Państw. Gimnazjum XII. we Lwowie, na stanowisko profesora Gimnazjum Państwowego im. J. Słowackiego w Warszawie.

Minka Juljusz Eugenjusz, nauczyciel b. gimnazjum państwowego z r. j. n. w Tarnopolu, do gimnazjum im. Kr. Jadwigi w Pabjanicach (okręg szkolny łódzki).

Pelczarski Wojciech, nauczyciel b. gimnazjum państwowego w Tarnopolu, do Gimanzjum Państwowego II. w Tarnopolu.

Przeniesieni w stan nieczynny: Kubrakiewicz Juljan, profesor II. gimnazjum w Przemyślu; Kuźmowycz Włodzimierz Emiljan, nauczyciel gimnazjum z r. j. n. w Przemyślu.

Spensjonowani: Dr. Borzęcki Konstanty, profesor VIII gimnazjum im. Kr. Kazimierza Wielkiego we Lwowie.

Golijczuk Teodor, w stanie nieczynnym profesor gimnazjum w Nisku.

Dr. Lewicki Włodzimierz, profesor II. gimnazjum we Lwowie.

Szeliski Stanisław Antoni, w stanie nieczynnym profesor II. gimnazjum w Rzeszowie.

Teodorczuk Stanisław, profesor II. gimnazjum w Stryju.

Zwolnieni: Dehnel Władysław, b. nauczyciel VII. gimnazjum we Lwowie.

Filipowicz Aleksander, nauczyciel b. gimnazjum z r. j. n. w Tarnopolu.

Szkoły zawodowe.

Spensjonowani: Christof Mieczysław, nauczyciel Państ. Szkoły Ekonomiczno-Handlowej we Lwowie.

Kochanowski Stanisław, profesor Państw. Szkoły Ekonomiczno-Handlowej we Lwowie.

Konkursy.

Konkursy na posady kierowników publicznych szkół powszechnych

L. p.	Powiat	Miejscowość	Stopień organizacyjny szkoły	Charakter (męska, żeńska, koedukacyjna) szkoły	Nazwa im. . . . . . . szkoły	Język wykładowy	Do użytku kierownika: mieszkanie służbowe złożone z . . . ubikac.	Do użytku kierownika: grunt o obszarze	Uwaga
1	Bohorodczany	Horocholina	4 kl.	koed.	—	pol.-r.	3 ubik.	—	Konk. drugi
1	Brody	Ponikowica	3 „	„	—	pol.-r.	1 „	2 mg	Konk. drugi
1	Brzozów	Harta Górna	3 „	„	—	polski	—	—	
2	„	Wara	3 „	„	—	„	—	—	
1	Buczacz	Hrehorów	2 „	„	—	pol.-r.	—	—	
2	„	Petlikowce Stare	5 „	„	—	„	3 „	2 mg	
3	„	Trościańce	2 „	„	—	polski	2 „	—	
4	„	Żnibrody	2 „	„	—	„	1 „	—	
1	„	Barysz	7 „	„	—	„	4 „	2 mg	Pierwszeństwo mają kandydaci w. k. n. lub egz. wydz.
1	Horodenka	Harasymów	3 „	„	—	ruski	—	—	
2	„	Jakobówka	2 „	„	—	pol.-r.	2 „	$1/4$ ha	
3	„	Łuka	3 „	„	—	„	3 „	1 ha	
4	„	Olejowa Korolówka	2 „	„	—	„	1 „	3000 m^2	
5	„	Siemakowce	3 „	„	—	„	2 „	5000 m^2	Konk. 3-ci
6	„	Wierzbowce	4 „	„	—	„	3 „	—	
7	„	Żywaczów	2 „	„	—	„	—	2000 m^2	
1	Jarosław	Piskorowice	3 „	„	—	„	3 „	2 mg	Konk. 3-ci
2	„	Jodłówka	7 „	„	—	polski	3 „	3 mg	Pierwszeństwo z egzaminem wydziałowym lub w. k. n.
1	Jaworów	Jaworów-Nakoneczne	2 „	„	—	ruski	2 „	1000 m^2	
1	Kolbuszowa	Krzątka	4 „	„	—	polski	3 „	1 mg	Konk. pon.

L. p.	Powiat	Miejscowość	Stopień organizacyjny szkoły	Charakter (męska, żeńska, koedukacyjna) szkoły	Nazwa im. . . . . . szkoły	Język wykładowy	Do użytku kierownika: mieszkanie służbowe złożone z . . . ubikac.	Do użytku kierownika: grunt o obszarze	Uwaga
1	Łańcut	Opaleniska	2 kl.	koed.	—	polski	—	—	
1	Przemyślany	Białe	5 „	„	—	„	3 ubik.	1 ha i 48 a	
2	„	Błotnia	3 „	„	—	pol.-r.	4 „	$1^1/_2$ mg i 3765 m²	
3	„	Krzywice	2 „	„	—	polski	3 „	122 a	
4	„	Nowosiółka	2	„	—	„	2 „	84 a	
5	„	Podusilna	2 „	„	—	pol.-r.	3 „	7800 m²	
6	„	Podusów	2 „	„	—	„	3 „	1 ha i 10 a	
7	„	Połonice	2 „	„	—	polski	3 „	2 ha i 2 a	
8	„	Sołowa	2 „	„	—	pol.-r.	3 „	65 a	
9	„	Tuczne	3 „	„	—	polski	4 „	2 mg	
10	„	Uniów	3	„	—	„	4 „	97a i 16m²	
11	„	Wiśniowczyk	3 „	„	—	„	—	$^1/_2$ ha	
12	„	Wołków	3 „	„	—	pol.-r.	2 „	800 s²	
1	Rawa-Ruska	Ławryków	2 „	„	—	ruski	—	—	Konkurs pon.
2	„	Rata	2 „	„	—	polski		—	„ „
1	Rudki	Michalewice	2 „	„	—	„	3 „	$^1/_4$mg	
2	„	Woszczańce	2 „	„	—	pol.-r.	2 „	—	
3	„	Buczały	3 „	„	—	polski	3 „	2 mg	
4	„	Laszki Zawiązane	3 „	„	—	pol.-r.	3 „	$^1/_2$ mg	
1	Skole	Kamionka	2 „	„	—	pol.-r.	3 „	$1^1/_2$ mg	Konk. trzeci
2	„	Tuchołka	2 „	„	—	„	3 „	$1^1/_2$ ha	Konkurs sprostowany z Nr. 11
1	Śniatyn	Zawale	3 „	„	—	„	3 „	1 mg	
2	„	Bełełuja	2 „	„	—	„	2 „	2 mg	
3	„	Trójca pol.	2 „	„	—	polski	—	2 mg	
4	„	Zadubrowce	2 „	„	—	pol.-r.	—	2 mg	
1	Stary Sambor	Bilicz Dolny	2 „	„	—	ruski	3 „	2 mg	Konk. drugi
1	Tarnopol	Stechnikowce	2 „	„	—	pol.-r.	—	1 mg	„ „
2	„	Nastasów	2 „	„	—	polski	—	2 mg	„ „
1	Turka	Wołcze	3 „	„	—	pol.-r.	3 „	1 mg	
1	Zbaraż	Dobromirka	2 „	„	—	„	3 „	—	

L. p.	Powiat	Miejscowość	Stopień organizacyjny szkoły	Charakter (męska, żeńska, koedukacyjna) szkoły	Nazwa im. . . . . . . szkoły	Język wykładowy	Do użytku kierownika: mieszkanie służbowe złożone z . . . ubikac.	Do użytku kierownika: grunt o obszarze	Uwaga
1	Zbaraż	Berezowica Mała	2 kl.	koeduk.	—	polski	2 ubik.	1 mg	
2	„	Dobrowody	3 „	„	—	„	2 „	2 mg	
3	„	Hniliczki	2 „	„	—	pol.-r.	3 „	—	
4	„	Holotki	2 „	„	—	polski	2 „	—	
5	„	Hrycowce	2 „	„	—	„	3 „	—	
6	„	Jacowce	2 „	„	—	„	2 „	2 mg	
7	„	Klebanówka	3 „	„	—	pol.-r.	—	1 mg	
8	„	Klimkowce	2 „	„	—	polski	2 „	1½ mg	
9	„	Koszlaki	5 „	„	—	pol.-r.	3 „	2 mg	
10	„	Krasnosielec	3 „	„	—	„	3 „	—	
11	„	Kretowce	2 „	„	—	polski	3 „	—	
12	„	Kujdańce	3 „	„	—	„	3 „	2 mg	
13	„	Kurniki	2 „	„	—	„	3 „	1½ mg	
14	„	Lisieczyńce	2 „	„	—	„	3 „	—	
15	„	Lubianki Wyższe	4 „	„	—	pol.-r.	3 „	—	
16	„	Medyn	2 „	„	—	„	3 „	—	
17	„	Terpiłówka	2 „	„	—	„	3 „	—	
18	„	Toki	5 „	„	—	„	3 „	1⅓ mg	
19	„	Zbaraż Stary	2 „	„	—	polski	3 „	½ mg	
1	Zborów	Nesterowce	3 „	„	—	„	3 „	½ ha	Konk. drugi
1	Złoczów	Podlipce	3 „	„	—	„	3 „	12 a.	
1	Żółkiew	Żółkiew	7 „	żeńsk.	Reginy Żółkiewskiej	„	—	—	
1	Żydaczów	Czernica-Piaseczna	5 „	koeduk.	—	pol.-r.	4 „	2 mg	Pierwszeństwo mają z egz. wydz. lub w. k. n.
2	„	Brzezina	2 „	„	—	„	3 „	2 mg	Konk. drugi

Podania o posady objęte powyższym konkursem należy wnosić drogą służbową w terminie do końca lutego 1931 r.

Wolne posady nauczycieli podwładnych w publ. szkołach powszechnych.

W powiecie rudeckim:

Rada Szkolna Powiatowa w Rudkach poszukuje dla szkół 7-klasowych w Komarnie, Rumnie, Tuligłowach i innych nauczycieli (lek), posiadających ukończone wyższe kursy nauczycielskie.

Konkursy na posady inspektorów szkolnych i zastępców inspektorów szkolnych.

W Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z dnia 29 listopada 1930 r. Nr. 11, poz. 179, Ministerstwo W. R. i O. P. ogłosiło konkurs na stanowiska inspektorów szkolnych w Kałuszu, Skolem, i zastępcy inspektora szkolnego w Jarosławiu.

Podania, należycie udokumentowane, skierowane do Ministerstwa W. R. i O. P., winni kandydaci wnosić w drodze służbowej do Kuratorjum O. S. Lw. w terminie do sześciu tygodni od dnia wyjścia powyższego numeru Dz. Urz. Min. W. R. i O. P.

Wolne posady w Państwowej Szkole Ekonomiczno-Handlowej we Lwowie.

L. III. 4596/30. W Państwowej Szkole Ekonomiczno-Handlowej we Lwowie są wolne następujące posady etatowe:

1) 3 posady nauczycieli przedmiotów handlowych i ekonomiczno-prawniczych, 2) 1 posada nauczyciela języka niemieckiego i francuskiego i 3) 1 posada nauczyciela matematyki.

O stanowisko to ubiegać się mogą kandydaci, posiadający kwalifikacje określone rozporządzeniem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej z 7 marca 1928 (Dz. U. R. P. Nr. 29 ex 1928, poz. 271) o kwalifikacjach zawodowych do nauczania w szkołach zawodowych.

Do posady tej przywiązane jest uposażenie unormowane ustawą z dnia 9 października 1923 (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) z uwzględnieniem zmian wprowadzonych ustawą z 22 grudnia 1925 (Dz. U. R. P. Nr. 12, poz. 918) oraz ustawą z dnia 1 marca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 207).

Podania należycie udokumentowane należy wnosić do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego za pośrednictwem Dyrekcji Państwowej Szkoły Ekonmoiczno-Handlowej we Lwowie w terminie najpóźniej do 31 stycznia 1931 r.

Za Naczelnika Wydziału: *Dr. K. Zagajewski.*

Ogłoszenia.

Komisje egzaminacyjne dla naucz. szkół powszechnych.

P. Kurator O. S. Lw. zamianował 1) rozporządzeniem z dnia 22 listopada 1930 r. Nr. I. K. N. 6252/30 p. Franciszka Holdenmayera, nauczyciela szkoły powszechnej w Radziechowie, członkiem Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla Nauczycieli Publicznych Szkół Powszechnych dla rejonu

X. w Sokalu na resztę okresu trzyletniego 1930/31 (Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1929 r., str. 420).

2) rozporządzeniem z dnia 28 listopada 1930 r. Nr. I. K. N. 6546/30 p. Jana Kościelnego, inspektora szkolnego w Kopyczyńcach, na resztę okresu trzyletniego 1929—1931 członkiem Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla Nauczycieli Publicznych Szkół Powszechnych — dla rejonu II-go w Czortkowie (Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1929 r. str. 415).

Pieczęcie urzędowe.

W Dz. U. R. P. Nr. 80, poz. 629, z dnia 29 listopada 1930 r. ogłoszone zostało rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1930 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 grudnia 1927 o godłach i barwach państwowych oraz o oznakach, chorągwiach i pieczęciach. (Dz. U. R. P. Nr. 115, poz. 980).

Między innemi zmieniony został art. 19 cytowanego rozporządzenia z dnia 13 grudnia 1927 r.

Ustęp pierwszy tego artykułu w brzmieniu art. 1., p. 6, rozp. z dnia 24 listopada 1930 r. postanawia, że „pieczęcią urzędową władz i urzędów oraz zakładów, instytucyj i przedsiębiorstw samorządu terytorjalnego jest pieczęć owalna z dłuższą osią owalu pionową". Art. 20 rozporządzenia z dnia 13 grudnia 1927 r. który zastrzegał wyrób pieczęci z orłem państwowym wyłącznie menniny państwowej, został uchylony art. 1., p. 7, rozp. z dnia 24 listopada 1930.

Pierwotne brzmienie wymienionych artykułów ogłoszono na str. 404 Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1928 r.

Nazwy powiatów.

Komunikat Min. W. R. i O. P. Nr. I. Prez. 7302/30.
Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 11, poz. 180.

Ministerstwo W. R. i O. P. podaje do wiadomości brzmienie przymiotnikowych nazw powiatów na obszarze Rzeczypospolitej, ustalone przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (okólnik Nr. 54 z dn. 10 kwietnia 1930 r.) na podstawie opinji Polskiej Akademji Umiejętności z poleceniem zachowania tego brzmienia we wszystkich aktach urzędowych, a przedewszystkiem w pismach nominacyjnych.

1) W województwie białostockiem:

augustowski, białostocki, bielski (siedziba Bielsk Podlaski), grodzieński, kolneński, łomżyński, ostrowski (siedziba Ostrów Mazowiecki), ostrołęcki, suwalski, sokólski, szczuczyński w Krajewie, wołkowyski i wysokomazowiecki (siedziba Wysokie Mazowieckie).

2) W województwie kieleckiem:

będziński, częstochowski, iłżecki (siedziba Wierzbnik), jędrzejowski, kielecki, kozienicki, konecki, miechowski, olkuski, opoczyński, opatowski, pińczowski, radomski, sandomierski, stopnicki (siedziba Busko), włoszczowski i zawierciański.

3) W województwie krakowskiem:

bialski (siedziba Biała Małopolska), bocheński, brzeski (siedziba Brzesko), chrzanowski, dąbrowski, gorlicki, grybowski, jasielski, krakowski, limanowski, makowski (siedziba Maków Podgórski), mielecki. myślenicki, nowotarski, nowosądecki, oświęcimski, pilzneński, ropczycki, tarnowski, wadowicki, wielicki i żywiecki.

4) W województwie lubelskiem:

bialski (siedziba Biała Podlaska), biłgorajski, chełmski, garwoliński, hrubieszowski, janowski (siedziba Janów Lubelski), krasnostawski, konstantynowski (siedziba Janów Podlaski), lubelski, lubartowski, łukowski, puławski, radzyński, siedlecki, sokołowski, tomaszowski, węgrowski, włodawski i zamojski.

5) W województwie lwowskiem:

bobrecki, brzozowski. dobromilski, drohobycki, gródecki (siedziba Gródek Jagielloński), jarosławski, jaworowski, kolbuszowski, krośnieński, lubaczowski, łańcucki, lwowski, liski, mościski, niżański (siedziba Nisko), przemyski, przeworski, rawski (siedziba Rawa Ruska), rudecki, rzeszowski, samborski, sanocki, sokalski, starosamborski, strzyżowski, tarnobrzeski i żółkiewski.

6) W województwie łódzkiem:

brzeziński, kaliski, kolski, koniński, łaski, łódzki, łęczycki, piortkowski, radomszczański, sieradzki, słupecki, turecki i wieluński.

7) W województwie nowogródzkiem:

baranowicki, lidzki, nieświeski, nowogródzki, słonimski, stołpecki, szczuczyński i wołożyński.

8) W województwie poleskiem:

brzeski (siedziba Brześć nad Bugiem), drohicki, koszyrski (siedziba Kamień-Koszyrski), kobryński, kosowski (siedziba Kosów Poleski), łuniniecki, piński, prużański, sarneński i stoliński.

9) W województwie pomorskiem:

brodnicki, chełmiński, chojnicki, działdowski, gniewski, grudziądzki, kartuski, kościerski, lubawski (siedziba Nowe Miasto), sępoleński, starogardzki, świecki, tczewski, toruński, tucholski, wąbrzeski, morski (siedziba Wejherowo).

10) W województwie poznańskiem:

bydgoski, chodzieski, czarnkowski, gnieźnieński, gostyński, grodziski, inowrocławski, jarociński, kępiński, kościański, koźmiński, krotoszyński, leszczyński, międzychodzki, mogileński, nowotomyski, obornicki, odolanowski, ostrowski (siedziba Ostrów Wielkopolski), ostrzeszowski, pleszewski, poznański, rawicki, strzeliński, szamotulski, szubiński, śmigielski, śremski, średzki, wągrowiecki, wolsztyński, wrzesiński, wyrzyski i żniński.

11) W województwie stanisławowskiem:

bohorodczański, doliński, horodeński, kałuski, kołomyjski, kosowski (siedziba Kosów Pokucki), nadwórniański, rohatyński, skolski, śniatyński, stanisławowski, stryjski, tłumacki, turczański i żydaczowski.

12) W województwie śląskiem:

bielski (siedziba Bielsko Śląskie), cieszyński, katowicki, lubliniecki, pszczyński, rybnicki, świętochłowicki i tarnogórski (siedziba Tarnowskie Góry).

13) W województwie tarnopolskiem:

borszczowski, brodzki, brzeżański, buczacki, czortkowski, kopyczyniecki, kamionecki (siedziba Kamionka Strumiłowa), podhajecki, przemyślański, radziechowski, skałacki, tarnopolski, trembowelski, zaleszczycki, zbaraski, zborowski i złoczowski.

14) W województwie warszawskiem:

błoński (siedziba Grodzisk Mazowiecki), ciechanowski, gostyniński, grójecki, kutnowski, lipnowski, łowicki, makowski (siedziba Maków Mazowiecki), miński (siedziba Mińsk Mazowiecki), mławski, nieszawski (siedziba Aleksandrów Kujawski), płocki, płoński, przasnyski, pułtuski, radzymiński, rawski (siedziba Rawa Mazowiecka), rypiński, sierpecki, skierniewicki, sochaczewski, warszawski i włocławski.

15) W województwie wileńskiem:

brasławski, dziśnieński (siedziba Głębokie), mołodecki, oszmiański, postawski, święciański, wilejski, wileńsko-trocki i wileński (grodzki).

16) W województwie wołyńskiem:

dubieński, horochowski, kostopolski, kowelski, krzemieniecki, lubomelski, łucki, rówieński, włodzimierski i zdołbunowski.

Gminy.

Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 października 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 625) przysiółek Tatarów wyłączony został z gminy wiejskiej Mikuliczyn, w powiecie nadwórniańskim, województwie stanisławowskiem, a utworzona z niego samoistna gmina wiejska z siedzibą urzędu gminnego w Tatarowie.

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 listopada 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 668) włączono gminę wiejską Posada Olchowska w powiecie sanockim, województwie lwowskiem, do gminy miejskiej Sanok w tymże powiecie i województwie.

Uprawnienia Filji Instytutu Muzycznego im. M. Łysenki w Stanisławowie.

Nr. O. 2115/30. Ministerstwo zawiadamia, że Instytut Muzyczny im. M. Łysenki we Lwowie i jego filja w Stanisławowie zostały umieszczone w wykazie szkół artystycznych, których uczniom przysługuje w roku szkolnym 1930/31 zwrot opłat szkolnych [1]).

Wobec tego wymienioną filję Instytutu Muzycznego im. M. Łysenki w Stanisławowie należy uważać za szkołę publiczną w rozumieniu ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116/23 poz. 924) i ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 6/24 poz. 46).

Za Naczelnika Wydziału: (—) *Sz. Waljewski.*

Wyroby emigrantów z Ukrainy.

L. O. 2228/30. Kuratorjum O. S. Lw. podaje do wiadomości Dyrekcyj szkół i Rad Szkolnych, że w Zakładzie Artystycznych Robót Rzeźbiarsko-Malarskich Politycznych Emigrantów Ukraińców w Stanisławowie, ul. Kaźmirzowska 15 a, można nabywać za gotówkę lub na raty Godła Państwowe, ustawowo przepisane, portrety Pana Prezydenta Rz. P., Pana Marszałka J. Piłsudskiego, portret Tadeusza Kościuszki, komplety obrazów „Typy ludowe“ i t. d. Ceny przystępne [2]).

Podolskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze.

L. O. 846/30. Podolskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze [3] nadesłało następujące pismo:

„Wydział Towarzystwa dąży w myśl statutu do zaznajamiania społeczeństwa z własnym krajem i jego historją, co w sposób bardziej fachowy uskuteczniają pedagogowie w szkołach w zakresie objętym planem nauk.

Gdy jednak Towarzystwo dla swej akcji w społeczeństwie potrzebuje pomocy organów fachowych w działalności, odpowiadającej dążeniom władz szkolnych, przeto Wydział Towarzystwa zwraca się do Kuratorjum z uprzejmą prośbą o zalecenie podległym władzom szkolnym, w szczególności zaś dyrekcjom szkół średnich i inspektorom szkół powszechnych współdziałania z centralnym zarządem Towarzystwa i oddziałami powiatowemi oraz udzielania wszelkiej pomocy fachowej.

Współpracę tą rozumiemy w formie obejmowania przez pp. profesorów i nauczycieli funkcyj instruktorskich względnie doradczych w miejscowych oddziałach Towarzystwa, następnie w formie udziału w odczytach w wycieczkach, w opracowywaniu artykułów prasowych i monografji, szerzeniu wydawnictw i innych imprezach, mających na celu popularyzację haseł historyczno-krajoznawczych w społeczeństwie.

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1930 r. str. 466—471.

[2]) Patrz ogłoszenie w Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1927 r., str. 56 (L. O. 2575/27).

[3]) Patrz: „Fotografje okolic woj. tarnopolskiego“ Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1930 r., str. 163.

Współpraca ciała nauczycielskiego w Towarzystwie mogłaby również przyczynić się do zakładania względnie rozszerzania szkolnych kół krajoznawczych i wycieczkowych, które Towarzystwo w danym razie zasilałoby swojemi wydawnictwami i materjałami (przeźrocza, fotografje i t. p.), oraz udzielałoby zniżek we własnych schroniskach i urządzeniach".

Kuratorjum O. S. Lw., podając powyższe do wiadomości, zachęca Kierownictwa zakładów naukowych do współdziałania z akcją Towarzystwa i jej poparcia.

Wypłata pensyj za order „Virtuti Militari".

Rozp. Min. Skarbu z dnia 8 października 1930 r. L. D. VII. 1024/2. (Okólnik Nr. 86)

Nr. O. 2203/30. (Min. W. R. i O. P. z dnia 31 października 1930 r. Nr. I. R. 11680/30).

Zdarza się, że osoby, odznaczone orderem „Virtuti Militari", nie zgłaszają się do kasy skarbowej w ciągu szeregu lat po odbiór płatnej pensji orderowej, skutkiem czego odnośne wykazy osób odznaczonych orderem pozostają w kasie skarbowej.

Celem uregulowania tej sprawy, Ministerstwo Skarbu zmienia częściowo zarządzenie swe z dn. 2 sierpnia 1924 r. L. D. K. 4083/WAK w ten sposób, że kasy skarbowe po upływie roku kalendarzowego od daty zarządzenia wypłaty pensji orderowej powinny dołączać do wykazów szczegółowych również wykazy, według których nie dokonano jeszcze wszystkich wypłat.

Niepodjęte pensje izba skarbowa zapisze do pamiętnika należytości biernych (§ 75 Przep. rach. kas.), celem wyasygnowania ich w razie zgłoszenia się strony w ustalonym trybie zapomocą asygnacji.

Powyższy tryb postępowania ma zastosowanie również do wypłaty pensji za „Krzyż za Dzielność" w myśl zarządzenia tut. z dn. 24 maja 1929 r L. D. VII. 907/2.

Dyrektor Departamentu: (—) *Czauderna.*

Książki, Czasopisma.

Popularyzacja dzieł Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Nr. O. 2267/30. Kuratorjum O. S. Lwowskiego zwraca uwagę Dyrekcyj i Kierownictw szkół oraz Rad Szkolnych i Nauczycielstwa na zbiorowe wydanie dzieł Marszałka Józefa Piłsudskiego p. t. „Pisma, mowy, rozkazy" i zaleca zakupienie tej publikacji do bibljotek szkolnych.

Aby udostępnić jak najszerszemu ogółowi „Pisma, mowy i rozkazy" Marszałka J. Piłsudskiego, ogłoszone zostało ulgowe ich nabywanie w prenumeracie po cenie zł 12 za tom (za całość w 8 tomach zł 96) na warunkach wpłat miesięcznych po zł 6.

Zamówienie należy wysłać do Komitetu Obchodu 10-lecia Zwycięskiego Odparcia Najazdu Rosji Sowieckiej, Warszawa, ul. Wiejska 6 gmach Senatu (pokój 218), wpłacając jednocześnie pierwszą wpłatę zł 6 na konto P. K. O. Nr. 23633 i zobowiązując się do uiszczania dalszych wpłat co miesiąc.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Ig. Pytlakowski*, wr.

Parametr.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego zwraca uwagę nauczycielstwa na czasopismo „Parametr“ poświęcone nauczaniu matematyki. Ze względu na naukową wartość tego wydawnictwa jest rzeczą pożądaną, by czasopismo „Parametr“ znalazło się również i w prywatnych zakładach naukowych.

Kuratorjum zaleca Dyrekcjom, Kierownictwom i Nauczycielstwu wszystkich szkół nabywanie wydawnictwa „Parametr“.

Warunki prenumeraty podane są w Dz. Urz. Kuratorjum O. S. Lw. z 1930 r., str. 52.

Polonista.

Ukazał się zeszyt I nowego czasopisma „Polonista“. Dwumiesięcznik ten poświęcony jest sprawom nauczania języka polskiego w szkołach powszechnych, średnich ogólnokształcących i zawodowych oraz zakładach kształcenia nauczycieli.

„Polonista“ omawiać będzie zagadnienia, dotyczące nauczania języka polskiego w szkołach wszystkich typów. W szczególności zamierza pismo poświęcić baczną uwagę następującym zagadnieniom: budowa programów, opartych na podstawie psychologicznej, sprawa celów nauczania języka polskiego, racjonalne nauczanie mowpy, pisma, czytania i literatury, nauka o języku, wyrabianie sprawności językowej, budzenie zamiłowań do czytelnictwa u młodzieży, kółka literackie, teatr szkolny, bibljoteki i inne pomocnicze instytucje szkolne, kształcenie i dokształcanie nauczycieli-polonistów, zaznajamianie ich ze stanem wydawnictw i podręczników szkolnych oraz stanem nauczania języków ojczystych zagranicą.

Cena zeszytu zł 2, prenumerata roczna zł 9, półroczna zł 5.

Adres Administracji: Warszawa, Nowy Świat 23/25, „Bibljoteka Polska“, Nr. konta P. K. O. 24.195.

Album p. t. „Semper Fidelis“.

L. O. 2251/30. Towarzystwo „Straż Mogił Polskich Bohaterów“ wydało obecnie album p. t. „Semper Fidelis“, który przedstawia bohaterskie walki o polskość Lwowa i Kresów Wschodnich. Album oprawny jest w płótno, ze złotym napisem i złotym herbem miasta Lwowa.

Cały dochód ze sprzedaży albumu przeznaczony jest na budowę pomnika chwały, który stanie na cmentarzu Obrońców Lwowa.

Cena albumu, w stosunku do jego treści i wykonania, jest bardzo niska, wynosi bowiem tylko 50 zł.

Zawiadamiając o tem Dyrekcje i Kierownictwa szkół na prośbę Towarzystwa „Straż Mogił Polskich Bohaterów“ we Lwowie, Kuratorjum zaleca zakupienie albumu „Semper Fidelis“ do bibljotek szkolnych, by młodzież polska miała łatwy dostęp do tego dzieła i uczyła się z niego miłości Ojczyzny.

Korespondencyjny kurs teatralny.

L. I. 34787/30. Na prośbę Związku Teatrów Ludowych w Warszawie, ul. Tamka 1, zwraca się uwagę kierowników i reżyserów teatrów ludowych na wydany przez ten związek podręcznik p. t. „Korespondencyjny kurs teatralny dla kierowników i reżyserów teatrów ludowych".

Treść podręcznika stanowią rozdziały: Z historji teatru i dramatu repertuar teatralny, ogólne zasady reżyserji, wymowa i deklamacja, ubiory teatralne, inscenizacja obrzędów, pieśni i podań ludowych, inscenizacja prakytczna, regjonalna organizacja zespołów i związków teatrów ludowych.

Korespondencyjny kurs teatralny nabyć można w Związku Teatrów Ludowych, Warszawa, ul. Tamka 1, cena 8 zł, z przesyłką pocztową zł 9.

Wydawnictwa Związku Nauczycieli Abstynentów.

(Poznań, Aleje Marcinkowskiego 26).

„Świt" miesięcznik poświęcony walce z alkoholizmem. Abonament kwartalny „Świtu" wynosi zaledwie 1.50 zł. Adres: Poznań, Al. Marcinkowskiego 26.

„Brońmy Ojczyzny". Dziełko ks. dr. Ciemniewskiego. Cena 50 gr. Zamawiać należy pod adresem: Składnica Abstynencka, Poznań, Al. Marcinkowskiego 26.

Abstynencka „Złota Księga". Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pismem z dnia 7 listopada b. r. zezwoliło na wprowadzenie do szkół powszechnych, średnich i zawodowych całego państwa abstynenckiej „Złotej Księgi" w formie podanej przez Związek Nauczycieli Abstynentów w Poznaniu (Al. Marcinkowskiego 26).

Dodatek.

Kursy wakacyjne.

Okólnik Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 11 listopada 1930 r. Nr. II. 26101/30.

L. I. K. N. 6457/30. Przesyłam w załączeniu wykaz tematów dla nauczycielstwa szkół powszechnych z języka polskiego, języków obcych oraz z historji. Tematy z innych przedmiotów przesłane zostaną w czasie najbliższym. Załączone wykazy zawierają nowe tematy i dawne, z których część jednak została skreślona. Nowe wykazy obowiązywać będą zasadniczo dopiero w r. 1932, pożądane jest jednak wykorzystanie załączonych tematów, o ile możności, już w roku bieżącym.

Zwracam jednocześnie uwagę Kuratorjum (Urzędu Wojewódzkiego) na zasadnicze założenia, które wyrażone zostały w nadesłanym obecnie wykazie.

Tematy z każdego przedmiotu podzielone zostały na trzy grupy.

W grupie pierwszej „A“ znalazły się tematy przeznaczone dla tych nauczycieli, którzy chcieliby w bezpośrednim związku z pracą szkolną pogłębić i uzupełnić wiadomości z poszczególnych przedmiotów, nie myśląc jeszcze o specjalizowaniu się w danej dziedzinie. Projektując tę grupę, Ministerstwo miało na celu stworzenie kursów dla nauczycieli, wykazujących zasadnicze braki w poszczególnych przedmiotach, bez których uzupełnienia nie mogą oni celowo pracować w szkole. Jednocześnie przez organizowanie tego typu kursów można będzie zapobiec częściowo tym trudnościom, jakie napotykają prelegenci na kursach w związku z nierównym poziomem słuchaczy. I tak n. p. tematy grupy „A“ z języka polskiego i historji mogłyby być przeznaczone dla nauczycieli, którzy, ukończywszy niepolskie zakłady naukowe z czasów byłych państw zaborczych, nie posiadają dostatecznych wiadomości o literaturze, języku i historji polskiej. Poziom „A“ z języków obcych przeznaczony jest dla tych nauczycieli, którzy wprawdzie uczyli się danego języka w seminarjum, posiadają jednak zbyt małe wiadomości, aby mogli pracować na kursach o programie obejmującym fragmenty programu W. K. N.

Należy przytem zaznaczyć, że o ile kursy grupy „A“, z języka polskiego i historji winny tworzyć w danych miejscowościach samodzielne jednostki o jednakowym poziomie tematów, to przy organizowaniu kursów z języków obcych pożądane jest grupowanie dwóch kursów (po 120 godzin każdy) razem, jednego o poziomie niższym „A“, drugiego normalnego z grupy „B“, a to w celu łatwiejszego przeprowadzenia selekcji słuchaczy.

Tematy grupy „B“ mają charakter fragmentów programu W. K. N. wymagają więc odpowiedniego przygotowania naukowego i przeznaczone są dla tych nauczycieli, którzy posiadają zamiłowanie w danym kierunku i ewentualnie pragnęliby zdawać w charakterze eksternów z programu W. K. N.

Zaznaczyć jednak należy, że kursy tego typu nie mają na celu dokładnego opracowania całości programów W. K. N. i przygotowania słuchaczy do egzaminu. Zadaniem ich jest przez podanie odpowiedniej metody wdrożyć słuchaczów do samodzielnej pracy i ułatwić opracowanie trudniejszych zagadnień.

Trzecia grupa „C“, którą wprowadza się poraz pierwszy, obejmuje tematy o charakterze bardziej specjalnym, przeznaczone dla tych nauczycieli, którzy, ukończywszy W. K. N. z danej grupy przedmiotów względnie zdawszy odpowiednią część egzaminu z W. K. N., pragnęliby dalej kształcić się w obranej przez siebie dziedzinie. W celu umożliwienia takim nauczycielom dalszego pogłębiania wiedzy zechce Kuratorjum rozważyć możliwość utworzenia już w roku przyszłym takiego kursu na terenie swojego okręgu.

Osobny typ stanowi grupa „D“, występująca tylko w językach obcych. Obejmuje ona kursy początkowe i końcowe, kończące się egzaminem, dającym uprawnienia przewidziane w art. 20 rozporządzenia z 6 marca 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych.

Nawiązując do pisma z 14 października 1930 r. Nr. II. 22328/30, zaznaczam, że grupowanie tematów z tej samej dziedziny lub pokrewnych winno być dokonywane przez łączenie na jednym kursie (120 godzin) dwu tematów o tym samym poziomie. I tak np. temat z literatury polskiej z grupy „A“, „B“, czy „C“ może być łączony odpowiednio z tematem z języka polskiego czy historji również z tej samej grupy „A“, „B“ i „C“.

Wyjątek stanowić tu będą jak wyżej wspomniano, kursy języków obcych.

Dyrektor Departamentu: *W. Żłobicki*, wr.

Okólnik Min. W. R. i O. P. z dn. 21 listopada 1930 r. Nr. II. 27132/30 (wyciąg).

L. I. K. N. 6625/30. Wszystkie tematy przyrodnicze będą przy szczegółowem opracowaniu programów tak ujęte, by punktem ciężkości pracy na kursach były ćwiczenia, badania samodzielne i wycieczki. Jedynie temat 2 z grupy „B“ w przyrodzie żywej „Budowa i czynności człowieka w porównaniu z budową i czynnościami kręgowców (szczególniej ssaka) oraz elementarne wiadomości o budowie tkanek zwierzęcych“ oraz temat z grupy „C“ w przyrodzie nieożywionej opierać się będą przeważnie na pokazach i wykładach.

Tematy z języka polskiego, z języków obcych, historji, geografji, przyrody żywej, nieożywionej i matematyki.

Uwaga. We wszystkich tematach przewiduje się podawanie wskazówek metodycznych. Tematy obliczono na 60 godzin każdy.

I. Język polski.

Grupa A. (Dla nauczycielstwa, odczuwającego zasadnicze brak w swem wykształceniu, nie zamierzającego się specjalizować w języku polskim).

Wybrane zagadnienia z gramatyki języka polskiego.

Grupa B. (Tematy, obejmujące fragment programu W. K. N.).

1) Głosownia opisowa z uwzględnieniem zasad ortofonji i ortografji oraz metodyka wypracowań piśmiennych i ćwiczeń w mówieniu.

2) Ortofonja, ortoepja i ortografja i sposób ich traktowania w szkole powszechnej. (Zagadnienie poprawności, jako punkt wyjścia dla nauki gramatyki w szkole).

3) Odmiana imion i czasowników i sposób jej traktowania w szkole powszechnej.

4) Znaczenie t. zw. „części mowy“ i syntaktyczne użycie form gramatycznych. (Semantyka ogólna kategoryj gramatycznych wraz z metodyką nauczania tego działu w szkole powszechnej).

5) Budowa wyrazów i t. zw. „życie wyrazów“ (t. j. system słowotwórstwa i semantyka szczegółowa wyrazów) wraz z metodyką ćwiczeń słowotwórczych i słownikowych w szkole powszechnej.

6) Składnia zdania pojedynczego i złożonego wraz z metodyką jej nauczania w szkole powszechnej.

7) Najważniejsze wiadomości o istocie zjawisk językowych.

8) Stylistyka polska wraz z metodyką ćwiczeń stylistycznych w szkole powszechnej.

Grupa C. (Tematy dla nauczycieli, którzy ukończyli W. K. N.).

1) Zarys dziejów polskiego języka literackiego (t. zw. historja zewnętrzna języka wraz z elementami gramatyki historycznej).

2) Mowa ludu polskiego i sposób jej traktowania przy nauczaniu języka polskiego.

3) O t. zw. wyjątkach w gramatyce języka polskiego ze stanowiska historji, względnie psychologji języka (wyjaśnienie osobliwych zjawisk fonetycznych, fleksyjnych i słowotwórczych, uderzających swą względną nie-

prawidłowością na tle współczesnego gramatycznego systemu języka literackiego).

4) Wybrane zagadnienia z historji rozwoju języka polskiego.

5) Wybrane zagadnienia z psychologji języka.

6) Historyczna gramatyka języka polskiego w związku z analizą wybranych tekstów staropolskich.

Literatura polska.

Uwaga. Tematy obliczono na 60 godzin każdy.

Grupa A. (Dla nauczycielstwa, odczuwającego zasadnicze braki w swem wykształceniu, nie zamierzającego się specjalizować w literaturze polskiej).

1) Główne kierunki literatury polskiej do wieku XIX i ich najwybitniejsi przedstawiciele.

2) Literatura polska w wieku XIX i XX. (Omówienie najwybitniejszych utworów tego okresu).

Grupa B. (Tematy, obejmujące fragment programu W. K. N.).

1) Literatura wieku złotego.

2) Ruch umysłowy w w. XVIII w Polsce i literatura w tym okresie.

3) Epoka romantyczna w literaturze polskiej.

4) Literatura Polska po r. 1863 do okresu Młodej Polski.

5) Literatura polska od modernizmu do czasów najnowszych.

6) Najwybitniejsi przedstawiciele polskiej literatury politycznej i filozofji narodowej.

7) Powieść polska w wieku XIX i XX.

8) Historja dramatu polskiego w wieku XIX i XX.

9) Poezja polska w drugiej połowie XIX w. i w w. XX.

10) Literatura dla dzieci i młodzieży wraz z organizacją czytelnictwa w szkole powszechnej.

11) Ćwiczenia z dykcji i inscenizacji z punktu widzenia potrzeb nauczyciela.

12) Wartości wychowawcze w nauczaniu języka polskiego w szkole powszechnej.

Grupa C. (Tematy dla nauczycieli, którzy ukończyli W. K. N.).

1) Renesans i oświecenie w Europie i w Polsce.

2) Filozofja romantyzmu i romantyczna teorja sztuki.

3) Pozytywizm w literaturze.

4) Z zagadnień modernizmu.

5) Współczesne kierunki literatury polskiej.

6) Dramat Wyspiańskiego.

7) Reymont i Żeromski.

8) Żeromski i Kasprowicz.

9) Wybrane zagadnienia z literatury powszechnej do wieku XIX.

10) Wybrane zagadnienia z literatury powszechnej wieku XIX i XX.

11) Wybrane zagadnienia z historji literatury francuskiej.

12) Kultura grecka i rzymska.

13) Wybrane zagadnienia z estetyki.

14) Najwybitniejsi przedstawiciele polskiej literatury politycznej i filozofji narodowej.

15) Wybrane zagadnienia z literatury narodów słowiańskich.

16) Polska poezja i sztuka ludowa, ich rozwój i znaczenie dla kultury narodowej (z uwzględnieniem poezji i sztuki regjonu, w którym odbywa się kurs).

17) Wstęp do badań z dziedziny literatury polskiej i wskazówki dla samouków.

Uwaga. Z ogłoszonych dotychczas spisów tematów z literatury polskiej skreśla się tematy następujące:

ze spisu z r. 1927 (załącznik do nr. I-22407/27) temat 2. „Lektura dzieł i utworów wskazanych w programie języka polskiego dla VII oddziału szkoły powszechnej"; temat 5. „Twórczość Mickiewicza. Metodyka lektury wybranych ustępów „Pana Tadeusza" ze stanowiska potrzeb i możliwości szkoły powszechnej"; część literacka tematu 6: „Początki literatury polskiej";

ze spisu z r. 1928 (załącznik do nr. I-19172/28) temat 12. Wskazówki w sprawie repertuaru dla scen ludowych i w sprawie organizacji przedstawień amatorskich w szkole; temat 15. „Rozwój liryki polskiej" oraz temat 16. „Ćwiczenia w lekturze i interpretacji utworów lirycznych z uwzględnieniem potrzeb szkoły powszechnej".

II. Języki niepolskie.

Uwaga. Podaje się poniżej tematy na 120 godzin. Tematy te w stosunku do dawnych uległy całkowitej przeróbce. We wszystkich tematach przewiduje się podawanie wskazówek metodycznych.

Grupa A. (Dla nauczycielstwa, odczuwającego zasadnicze braki w swem wykształceniu, nie zamierzającego się specjalizować w danym języku).

1) Wstęp do nauki języka niemieckiego (wybrane zagadnienia z gramatyki i lektura).

2) Wstęp do nauki języka francuskiego (wybrane zagadnienia z gramatyki i lektura).

Grupa B. (Tematy obejmujące fragment programu W. K. N.).

1) Język niemiecki. Gramatyka ze specjalnem uwzględnieniem fonetyki, ortofonji i ortografji, oraz lektura wraz z omówieniem wybranych zagadnień z kultury niemieckiej. Metodyka nauczania tego języka w szkole powszechnej.

2) Język francuski. Gramatyka ze specjalnem uwzględnieniem fonetyki, ortofonji i ortografji, oraz lektura wraz z omówieniem wybranych zagadnień z kultury francuskiej. Metodyka nauczania tego języka w szkole powszechnej.

3) Język ruski (ukraiński). Gramatyka ze specjalnem uwzględnieniem fonetyki, ortofonji i ortografji, oraz lektura wraz z omówieniem wybranych zagadnień z kultury ruskiej. Metodyka nauczania tego języka w szkole powszechnej.

4) Język białoruski. Gramatyka ze specjalnem uwzględnieniem fonetyki, ortofonji i ortografji, oraz lektura wraz z omówieniem wybranych zagadnień z kultury białoruskiej. Metodyka nauczania tego języka w szkole powszechnej.

5) Język litewski. Gramatyka ze specjalnem uwzględnieniem fonetyki, ortofonji i ortografji, oraz lektura wraz z omówieniem wybranych zagadnień z kultury litewskiej. Metodyka nauczania tego języka w szkole powszechnej.

6) Język niemiecki. Gramatyka ze specjalnem uwzględnieniem odmienni i lektura wraz z omówieniem wybranych zagadnień z kultury niemieckiej. Wskazówki metodyczne.

7) Język francuski. Gramatyka ze specjalnem uwzględnieniem odmienni i lektura wraz z omówieniem wybranych zagadnień z kultury francuskiej. Wskazówki metodyczne.

8) Język ruski (ukraiński). Gramatyka ze specjalnem uwzględnieniem odmienni i lektura wraz z omówieniem wybranych zagadnień z kultury ruskiej. Wskazówki metodyczne.

9) Język białoruski. Gramatyka ze specjalnem uwzględnieniem odmienni i lektura wraz z omówieniem wybranych zagadnień z kultury białoruskiej. Wskazówki metodyczne.

10) Język litewski. Gramatyka ze specjalnem uwzględnieniem odmienni i lektura wraz z omówieniem wybranych zagadnień z kultury litewskiej. Wskazówki metodyczne.

11) Język niemiecki. Gramatyka ze specjalnem uwzględnieniem składni oraz lektura wraz z omówieniem wybranych zagadnień z kultury niemieckiej. Metodyka nauczania tego języka w szkole powszechnej.

12) Język francuski. Gramatyka ze specjalnem uwzględnieniem składni oraz lektura wraz z omówieniem wybranych zagadnień z kultury francuskiej. Metodyka tego języka w szkole powszechnej.

13) Język ruski (ukraiński). Gramatyka ze specjalnem uwzględnieniem składni oraz lektura wraz z omówieniem wybranych zagadnień z kultury ruskiej. Metodyka nauczania tego języka w szkole powszechnej

14) Język białoruski. Gramatyka ze specjalnem uwzględnieniem składni oraz lektura wraz z omówieniem wybranych zagadnień z kultury białoruskiej. Metodyka nauczania tego języka w szkole powszechnej.

15) Język litewski. Gramatyka ze specjalnem uwzględnieniem składni oraz lektura wraz z omówieniem wybranych zagadnień z kultury litewskiej. Metodyka nauczania tego języka w szkole powszechnej.

Grupa C. (Tematy dla nauczycieli, którzy ukończyli W. K. N.).

1) Język niemiecki. Fonetyka i ortofonja języka niemieckiego. Metodyka nauczania tego języka w szkole powszechnej. Wybrane zagadnienia z literatury niemieckiej z jednoczesnem pogłębieniem wiadomości o kulturze niemieckiej.

2) Język niemiecki. Odmiennia i składnia języka niemieckiego. Metodyka nauczania tego języka w szkole powszechnej. Wybrane zagadnienia z literatury niemieckiej z jednoczesnem pogłębieniem wiadomości o kulturze niemieckiej.

3) J ę z y k f r a n c u s k i. Ortofonja, ortoepja i ortografja języka francuskiego wraz z metodyką nauczania języka w szkole powszechnej. Wybrane zagadnienia z literatury francuskiej z jednoczesnem pogłębieniem wiadomości o kulturze francuskiej.

4) J ę z y k f r a n c u s k i. Odmiennia i składnia języka francuskiego wraz z metodyką nauczania języka w szkole powszechnej. Wybrane zagadnienia z literatury francuskiej z jednoczesnem pogłębieniem wiadomości o kulturze francuskiej.

5) J ę z y k r u s k i (ukraiński). Ortofonja, ortoepja, ortografja języka ruskiego wraz z metodyką nauczania tego języka w szkole powszechnej. Wybrane zagadnienia z literatury ruskiej z jednoczesnem pogłębieniem wiadomości o kulturze ruskiej.

6) J ę z y k r u s k i (ukraiński). Odmiennia języka ruskiego wraz z metodyką nauczania tego języka w szkole powszechnej. Wybrane zagadnienia z literatury ruskiej z jednoczesnem pogłębieniem wiadomości o kulturze ruskiej.

7) J ę z y k r u s k i (ukraiński). Składnia języka ruskiego wraz z metodyką nauczania tego języka w szkole powszechnej. Wybrane zagadnienia z literatury ruskiej z jednoczesnem pogłębieniem wiadomości o kulturze ruskiej.

Ze względu na specjalny charakter kursów języka ruskiego, białoruskiego i litewskiego, oprócz zwykłego podziału kursów na trzy grupy przewiduje się również:

Grupę D. (Kursy początkowe i końcowe (kończące się egzaminem dającym uprawnienia, przewidziane w rozp. z 6. III. 1928 r.).

Wybrane zagadnienia z gramatyki języka ruskiego (ukraińskiego) i lektura.

Wybrane zagadnienia z gramatyki języka białoruskiego i lektura.

Wybrane zagadnienia z gramatyki języka litewskiego i lektura.

III. H i s t o r j a.

U w a g a. We wszystkich tematach przewiduje się podawanie wskazówek metodycznych. Tematy obliczono na 60 godzin każdy.

Grupa A. (Dla nauczycielstwa, odczuwającego zasadniczo braki w swem wykształceniu, nie zamierzającego się specjalizować w historji.

Wybrane zagadnienia z historji Polski.

Grupa B. (Tematy, obejmujące fragment programu W. K. N.).

1) Średniowiecze polskie.

2) Uniwersalizm polityczny Cesarstwa Rzymskiego a Polska Średniowieczna.

3) Wiek złoty w dziejach Polski na tle dziejów powszechnych.

4) Ekspansja Polski w w. XVI i XVII.

5) Wiek oświecenia w Europie i w Polsce.

6) Polska a Rosja i Niemcy w dziejach nowożytnych.

7) Polska a Rosja i Niemcy w dziejach nowoczesnych.

8) Rewolucja francuska i epoka napoleońska ze specjalnem uwzględnieniem dróg polityki polskiej w tym okresie.

9) Dzieje Polski na tle dziejów powszechnych w XIX w.

10) Powstawanie nowych państw w końcu XVIII i XIX w., analogje z budownictwem Polski w r. 1918.

(Ameryka, Grecja, Belgja, Włochy, Rzesza Niemiecka, Serbja) Dzieje Polski w wieku XIX.

11) Dzieje miast i ludności miejskiej w Polsce od czasów najdawniejszych do nowoczesnych. Dzieje miasta, jako punkt wyjścia przy nauczaniu historji w szkole powszechnej.

12) Dzieje wsi i ludności wiejskiej w Polsce od czasów najdawniejszych do nowoczesnych.

Dzieje powiatu (województwa), jako punkt wyjścia przy nauczaniu historji w szkole powszechnej.

15) Zarys historji ustroju Polski.

14) Literatura historyczna dla młodzieży szkolnej i sposób jej zużytkowania, przegląd poglądowych pomocy historycznych w nauczaniu i rodzaje ich zastosowania.

15) Dzieje oświaty w Polsce.

Ze spisu z r. 1927 (załącznik do nr. I-22407/27), skreśla się: temat 7 „Historja Księstwa Warszawskiego i Królestwa Kongresowego do powstania listopadowego włącznie“; temat 15 „Dokumenty i zabytki jako podstawa badania dziejów i jako środki uzmysławiające naukę historji Polski w szkole powszechnej; temat 24. „Zasady Konstytucji 3 maja 1791 r., Księstwa Warszawskiego i 17 marca 1921 r.; temat 28. Walka cesarstwa z papiestwem i jej odgłosy w Polsce; temat 29. Wiek XIV w Polsce.

Grupa C. (Tematy dla nauczycieli, którzy ukończyli W. K. N.).

1) Podstawy współczesnych teoryj Państwa i społeczeństwa.

2) Proces kształtowania się współczesnego ustroju demokratycznego w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej i Europie.

3) Tradycje historyczne w życiu Polski współczesnej.

4) Dzieje parlamentaryzmu w Polsce i w Europie.

5) Międzynarodowe stanowisko Polski Współczesnej.

6) Dzieje starożytnej Grecji i Rzymu.

7) Dzieje oświaty w Polsce.

8) Dzieje regjonu, w którym odbywa się kurs (np. dzieje Pomorza, dzieje Śląska i t. d.).

9) Wybrane zagadnienia z prehistorji Polski wraz ze wskazówkami do prowadzenia badań archeologicznych.

10) Dzieje powstawania nowych państw słowiańskich w XIX i XX w.

11) Wstęp do badań historycznych i wskazówki dla samouków.

Poza tem tematy jak na poziomie normalnym odpowiednio pogłębione.

IV. Geografja.

Uwaga: Wszystkie tematy nowe, obliczone na 60 godzin każdy. We wszystkich tematach przewiduje się podawanie wskazówek metodycznych.

Grupa A. (Dla nauczycielstwa, odczuwającego zasadniczo braki w swem wykształceniu, nie zamierzającego się specjalizować w geografji).
Wybrane zagadnienia z geografji Polski.

Grupa B. (Tematy, obejmujące fragment programu W. K. N.).
1) Opracowanie praktyczne i pogłębienie zagadnień geograficznych z terenoznawstwa, kartografji (plan i mapa) oraz geografji astronomicznej, w zakresie programu szkoły powszechnej.
2) Opracowanie praktyczne i pogłębienie zagadnień geograficznych z morfologji terenu i antropogeografji w zakresie programu szkoły powszechnej.
3) Zagadnienia geografji ogólnej, opracowane na terenie regjonu, na którym znajduje się kurs: (Karpaty, Podole, Polesie, Wileńszczyzna, Kraina Wielkich Dolin, Pomorze, Śląsk).
4) Geografja państw sąsiadujących z Polską.
5. Rozwój horyzontu geograficznego (odkrycia geograficzne i ich wpływ na współczesność).
6) Współczesne potęgi kolonjalne.
7. Ziemia i człowiek.

Uwaga: Ze spisu z r. 1927 (załącznik do n-ru I. 22407/27) skreśla się temat 30. Metodyka nauczania geografji i nauki o Polsce współczesnej ze szczególnem uwzględnieniem wycieczek i pomocy naukowych.

Grupa C. (Dla słuchaczy, którzy ukończyli W. K. N. lub zdali odpowiednią część egzaminu z W. K. N.).
1) Współczesne potęgi kolonjalne.
2) Rozwój horyzontu geograficznego (odkrycia geograficzne i ich wpływ na współczesność).
3) Śląsk a Polskie Morze.
4) Bogactwa naturalne Polski.
5) Ziemia i człowiek.
6) Wybrane zagadnienia z kosmografji.
7) Kartografja.
8) Krajoznawstwo (organizacja i poznawanie elementów, wchodzących w skład krajoznawstwa, wycieczki krajoznawcze i t. d.).
9) Wychodźtwo sezonowe i emigracja z Polski, oraz nasze tereny emigracyjne.

V. Przyroda żywa.

Uwaga. We wszystkich tematach przewiduje się uwzględnienie wskazówek metodycznych. Tematy obliczono na 60 godzin z wyjątkami niżej wyszczególnionemi.

Grupa A. (Dla nauczycielstwa, odczuwającego zasadnicze braki w swem wykształceniu, nie zamierzającego się specjalizować w przyrodzie żywej.
1) Charakterystyka kręgowców (na podstawie monografji przedstawicieli gromad kręgowców, głównie ssaka i ptaka.

2. Kwitnienie i owocowanie oraz rozmnażanie się wegetatywne roślin.

3) Organizacja pracy w zakresie przyrody żywej w szkołach powszechnych o różnym poziomie wyposażenia. Praktyczne zaznajomienie się ze sposobem prowadzenia hodowli. Organizacja szkolnego muzeum przyrodniczego. Dobór pomocy naukowych. Wyzyskanie ogrodu szkolnego dla celów przyrodniczych.

Grupa B. (Tematy, obejmujące fragment programu W. K. N.).

1) Fizjologja roślin, oparta na doświadczeniach i obserwacjach ekologicznych na wycieczkach.

2) Budowa i czynności człowieka w porównaniu z budową i czynnościami kręgowców (szczególniej ssaka), oraz elementarne wiadomości o budowie tkanek zwierzęcych.

3) Las jako asocjacja. Zagadnienia ekologiczne i związane z niemi zjawiska fizjologiczne. Owady i ptaki leśne; znaczenie ich w gospodarce lasu. Temat na 120 godz.

4. Woda. Własności fizyczne i chemiczne wody w związku z życiem organizmów. Rośliny wodne i ich przystosowanie morfologiczne i anatomiczne. Zwierzęta wodne ze szczególnem uwzględnieniem przystosowań zbiorowiska wód słodkich i polskie morze. Temat na 120 godzin.

5) Budowa, życie i przeobrażenia owadów, kwiaty i owady, oraz inne przykłady, zależności między światem owadów a roślinami (mrówkosiewność, owady, pasorzyty roślinne. Temat na 60 godzin.

Grupa C. (Dla nauczycieli, którzy ukończyli W. K. N. lub zdali odpowiednią część egzaminu z W. K. N).

1) Las jako asocjacja. Temat na 120 godzin.

2) Woda. Temat na 120 godzin.

3) Bakterje i grzyby. Ich rola w gospodarce przyrody i w przemyśle. Bakterje w organizmie człowieka.

4) Budowa i czynności człowieka w porównaniu z budową i czynnościami kręgowców (szczególniej ssaka) oraz wiadomości o budowie tkanek zwierzęcych.

U w a g a: Ze spisu przesłanego jako załącznik do N-ru I. 22407/27 skreśla się następujące tematy:

Temat 33. Dyfuzja i osmoza. Pobieranie substancyj mineralnych przez rośliny. Temat 34. Anatomja, histologja, rozmnażanie się i ekologja jednego kręgowca, np. żaby. Temat 35. Komórka: budowa i czynności. Pierwotniaki zwierzęce i roślinne. Temat 37. Bakterje, ich znaczenie w gospodarce przyrody i gospodarce ludzkiej.

Zamiast tematu 31. „Teoretyczne opracowanie pracowni przyrodniczej w szkole powszechnej. Przerobienie ćwiczeń z fizjologji roślin w ramach programu szkoły powszechnej. Praktyczne zaznajomienie ze sposobem prowadzenia hodowli. Organizacja szkolnego muzeum przyrodniczego". — wprowadzono w grupie „A" temat 3.

Zamiast tematu 36 „Kwiaty i owady" wprowadzono w grupie „B" temat 5.

VI. Przyroda nieożywiona.

Uwaga: Tematy obliczono na 60 godzin każdy. We wszystkich tematach przewiduje się podawanie wskazówek metodycznych. Tematy na grupie „A" i pierwsze trzy tematy w grupie „B" są identyczne, ponieważ może się na nie zgłosić każdy nauczyciel niezależnie od przygotowania posiadanego, a jednocześnie są one potrzebne temu nauczycielowi, który zamierza przygotowywać się do egzaminu eksternów z W. K. N.

Grupa A. (Dla nauczycielstwa, odczuwającego zasadnicze braki w swem wykształceniu, nie zamierzającego się specjalizować w przyrodzie nieożywionej).

1) Tlenowa teorja spalania w powietrzu, rdzewienia i oddychania. Synteza substancyj organicznych w roślinie.

2) Przygotowanie ćwiczeń praktycznych z chemji w zakresie programu szkoły powszechnej i tworzenie pracowni propedeutycznej w zakresie chemji.

3) Przygotowanie ćwiczeń praktycznych z fizyki w zakresie programu szkoły powszechnej i tworzenie pracowni propedeutycznej w zakresie fizyki.

Grupa B. (Tematy obejmujące fragment programu W. K. N.).

1) Tlenowa teorja spalania w powietrzu, rdzewienia i oddychania. Synteza substancyj organicznych w roślinie.

2) Przygotowanie ćwiczeń praktycznych z chemji w zakresie programu szkoły powszechnej i tworzenie pracowni propedeutycznej w zakresie chemji.

3) Przygotowanie ćwiczeń praktycznych z fizyki w zakresie programu szkoły powszechnej i tworzenie pracowni propedeutycznej w zakresie fizyki.

4) Nauka o cieple. (Temperatura. Ilość ciepła. Zmiany stanu skupienia. Mechaniczny równoważnik ciepła. Maszyny kaloryczne. Przenoszenie energji cieplnej. Meteorologja).

5) Nauka o prądzie elektrycznym. (O prądzie galwanicznym i indukcyjnym).

6) Nauka o prądzie elektrycznym. (O chemicznem, cieplnem i magnetycznem działaniu prądu).

Temat ten przeznaczony jest tylko dla tych nauczycieli, którzy opracowali na kursie wakacyjnym temat 5.

Grupa C. (Dla nauczycieli, którzy ukończyli W. K. N. lub zdali odpowiednią część egzaminu z W. K. N).

1) Rozważania, wprowadzające w teorję elektryczności (Elektroliza. Prąd polaryzacyjny. Prąd elektryczny w gazach rozrzedzonych, promienie katodowe, kanałowe i Roentgena. Zasady teorji jonów. Jonizacja gazów i par. Zasady teorji elektronów).

2) Fizyka ciał stałych (elementy krystalografji) jako przykład stosowania dedukcji w fizyce. Naczynia połączone i ich zastosowania jako model.

3) Pole grawitacyjne, elektryczne, magnetyczne, elektromagnetyczne Energja promienista i jej przejawy.

4) Stopniowe wprowadzenie modeli: cząsteczkowego, atomistycznego, jonowego i elektronowego w miarę potrzeby wyjaśnienia zjawisk fizycznych i chemicznych. Teorja budowy związków organicznych, jej zastosowanie i wyniki.

5) Podstawy i uzasadnienia doświadczalne schematów teoretycznych (wzorów, równań) stosowanych w chemji. Własności ciał w stanie znacznego rozrzedzenia (gazy, roztwory).

6) Elektrochemja, reakcje międzyjonowe zastosowania teorji dysocjacji elektrolitycznej. Próba wyjaśniania podstawowych pojęć z elektryczności na aparacie radjofonicznym (punkt wyjścia).

Ze spisu załączonego do Nr. I. 19172/28: temat 27 „Atomistyczna teorja elektryczności" został częściowo przeredagowany i umieszczony w grupie „C", jako temat: „Rozważanie wprowadzające w teorję elektryczności".

Tematy z grupy „C" wymagają specjalnie starannego doboru zarówno prelegentów jak i siedziby kursu, która musi posiadać dobrze zorganizowaną specjalną pracownię.

VII. Matematyka.

Uwaga: We wszystkich tematach przewiduje się podawanie wskazówek metodycznych. Tematy obliczono na 60 godzin każdy.

Grupa A. (Dla nauczycielstwa, odczuwającego zasadnicze braki w swem wykształceniu, nie zamierzającego się specjalizować w matematyce).

1) Przerobienie materjału naukowego z zakresu arytmetyki dla V i VI oddziałów szkoły powszechnej, ze szczególnem uwzględnieniem nauki o podzielności liczb, o liczbach ułamkowych i o przybliżeniach dziesiętnych.

2) Przerobienie materjału naukowego z zakresu arytmetyki dla VII oddziału szkoły powszechnej ze szczególnem uwzględnieniem nauki o równaniach pierwszego stopnia, o pojęciu funkcji, o diagramach i procentach.

3) Przerobienie materjału geometrycznego, przeznaczonego dla oddziałów V i VI, z naciskiem na kreślenie geometryczne.

4) Metody przedstawienia utworów przestrzennych na płaszczyźnie, z uwzględnieniem potrzeb szkoły powszechnej.

Grupa B. (Tematy obejmujące fragment programu W. K. N.).

1) Geometryczna teorja liczb ułamkowych. Teorja mierzenia odcinków. Elementy teorji liczb rzeczywistych.

2) Idea stopniowego rozszerzania zakresu pojęcia liczby z uwagami metodycznemi do programu arytmetyki w szkole powszechnej.

3) Metody przedstawiania utworów przestrzennych na płaszczyźnie (rzutowanie prostopadłe i ukośne).

4) Elementarne wiadomości z miernictwa. Zdjęcia stolikowe.

5) Funkcje jednej zmiennej. Zagadnienie ciągłości funkcji. Funkcja a równanie. Maximum i minimum funkcji. Asymptoty. Badanie funkcyj.

6) Definicje i własności działań na liczbach naturalnych. Rozszerzenia pojęcia tych działań na liczby bezwzględne (ułamkowe i niewymierne). Działania na liczbach rzeczywistych względnych. Zasada zachowania formalnych własności działań.

7) Wiadomości o prowadzeniu książek rachunkowych. Praktyka prowadzenia książek w sklepiku szkolnym. Bilans. Budżet. Instytucje oszczędnościowe.

8) Teorja granic z jej zastosowaniami geometrycznemi. Pojęcie ciągłości funkcji. Maximum i minimum funkcyj algebraicznych.

9) Równiania i nierówności pierwszego i drugiego stopnia. Dyskusja zagadnień pierwszego i drugiego stopnia z parametrami zmiennemi.

10. Rozwiązywanie zadań geometrycznych z zastosowaniem algebry i trygonometrji. Dyskusja warunków koniecznych i dostatecznych dla istnienia rozwiązania.

11) Metodyka rozwiązywania zadań arytmetrycznych z zastosowaniem równań.

12) Metodyka rozwiązywania zadań konstrukcyjnych.

Grupa C. (Dla nauczycieli, którzy ukończyli W. K. N. lub zdali odpowiednią część egzaminu z W. K. N).

1) Elementarne wiadomości z logiki matematycznej, (ilustracje z geometrji elementarnej). Elementarne wiadomości z teorji mnogości punktowych.

2) Elementarne wiadomości z teorji funkcyj zmiennej rzeczywistej. Elementarne wiadomości z geometrji analitycznej płaskiej.

3) Elementarne wiadomości z miernictwa. Zdjęcia metodą ciągów poligonalnych, metody stolikowe.

U w a g a: Ze spisu przesłanego jako załącznik do Nr. I. 22407/27 skreśla się następujące tematy: temat 47. Nauka o logarytmach. Rozwiązywanie trójkątów metodami trygonometrycznemi; temat 48. Teorja liczb naturalnych z nauką o kongruencjach. Geometryczna teorja liczb ułamkowych. Zagadnienia algebraiczne stopnia pierwszego. Podstawy geometrji. Wiadomości z logiki w zastosowaniu do geometrji; temat 49. Teorja mierzenia wielkości geometrycznych. Geometryczna teorja liczb niewymiernych. Odcinki proporcjonalne. Nauka o wielomianach i o wyrażeniach niewymiernych stopnia drugiego. Elementarne metody rozwiązywania równań z jedną niewiadomą; zamiast tematu 50. „Teorja granic z zastosowaniami do geometrji. Badania funkcyj algebraicznych" wprowadza się w grupie „B" temat 8; temat 51 część druga. Teorja i praktyka rachunku przybliżeń dziesiętnych; temat 52 część pierwsza. Metody rozwiązywania zagadnień algebraicznych; temat 53. Początki geometrji analitycznej. Układy równań z dwiema niewiadomemi. Rozwiązywanie zadań konstrukcyjnych zapomocą samego tylko linjału; temat 54 część druga. Metody przedstawiania funkcyj na wykresach; diagramy dla przedstawienia stosunków między wielkościami; temat 55. Rzuty prostopadłe; obrót dookoła osi; kład płaszczyzny. Wyrób pomocy szkolnych do nauczania matematyki; temat 56. Rzuty prostopadłe; obrót dookoła osi; kład płaszczyzny. Rysowanie w perspektywie ukośnej równoległej; temat 57. część druga. „Elementarne

wiadomości z kosmografji, połączone z obserwacjami astronomicznemi“, uwzględniono niżej w połączeniu z tematem geograficznym z kartografji w przykładach połączeń tematów; zamiast tematu 58. „Wiadomości o prowadzeniu książek rachunkowych; praktyka prowadzenia książek w sklepiku szkolnym. Instytucje oszczędnościowe; bilans instytucji handlowej. Budżet samorządowy i państwowy“, wprowadza się w grupie „B“ temat 7.

Ze spisu załączonego do Nr. I. 19172/28 skreślono; temat 28. O funkcjach. Definicja funkcji jednej zmiennej; zasób wartości zmiennej niezależnej. Klasyfikacja funkcyj; sposoby przedstawienia. Zagadnienie ciągłości funkcyj. Funkcja a równanie. Maxima i minima funkcji. Asymptoty. Badanie funkcji. Przedstawienie graficzne. Jak i kiedy uświadamiać rolę funkcji w nauce szkolnej w szkole powszechnej; temat 50. Nauka o rzutach i perspektywie równoległej. Kreślenia geometryczne. Zastosowanie w szkole powszechnej; temat 31. Mierzenie wielkości geometrycznych i pomiary w terenie. Mierzenie wielkości geometrycznych. Własności miary wielkości. Narzędzia miernicze. Dokładność. Obliczanie długości odcinków i łuków, wielkości kątów, pól, powierzchni i objętości brył. Pomiary w terenie. Przyrządy do pomiarów. Metody. Ćwiczenia praktyczne. Mierzenie i pomiary w szkole powszechnej.

Przykłady niektórych połączeń tematów z geografji, historji, przyrody żywej i nieożywionej oraz matematyki.

Kursy geograficzno-historyczne.

Grupa B. I. 1) Geografja państw sąsiadujących z Polską.

2) Polska a Rosja i Niemcy w dziejach nowoczesnych.

II. 1) Zagadnienia geografji ogólnej, opracowane na terenie regjonu, na którym znajduje się kurs.

2) Dzieje powiatu (województwa) jako punkt wyjścia przy nauczaniu historji w szkole powszechnej.

Grupa C. III. Kurs geograficzno-matematyczny (120 godzin). Elementarne wiadomości z kosmografji z obserwacjami astronomicznemi. Elementy kartografji. Elementarne wiadomości z miernictwa. Zdjęcia metodą ciągów poligonalnych, zdjęcia stolikowe.

Kursy geograficzno-przyrodnicze.

Grupa B. IV. 1) Zagadnienia geografji ogólnej, opracowane na terenie regjonu, na którym znajduje się kurs. (Karpaty).

2) Las górski jako asocjacja (z ograniczeniem programu tak, aby mógł być opracowany w 60 godzinach). Albo:

V. 1) Zagadnienia geografji ogólnej, opracowane na terenie regjonu, na którym znajduje się kurs. (Polesie, Wileńszczyzna).

2) Woda. (z ograniczeniem programu tak, aby mógł być opracowany w 60 godzinach).

Kurs przyrody żywej.

Grupa A. VI. 1) Charakterystyka kręgowców na podstawie monografij przedstawicieli gromad kręgowców (głównie ssaka i ptaka).

2) Kwitnienie i owocowanie oraz rozmnażanie się wegetatywne roslin.

VII. 1) Charakterystyka kręgowców na podstawie monografij przedstawicieli gromad kręgowców, (głównie ssaka i ptaka).

2) Organizacja pracy w zakresie przyrody żywej w szkole powszechnej, o różnym poziomie uposażenia. Praktyczne zaznajomienie się ze sposobem prowadzenia hodowli. Organizacja szkolnego muzeum przyrodniczego. Dobór pomocy naukowych. Wyzyskanie ogrodu szkolnego dla celów przyrodniczych.

VIII. 1) Kwitnienie i owocowanie oraz rozmnażanie się wegetatywne roślin.

2) Organizacja pracy w zakresie przyrody żywej w szkołach powszechnych o różnym poziomie uposażenia. Praktyczne zaznajomienie się ze sposobem prowadzenia hodowli. Organizacja szkolnego muzeum przyrodniczego. Dobór pomocy naukowych. Wyzyskanie ogrodu szkolnego dla celów przyrodniczych.

Grupa B. IX. 1) Fizjologja roślin oparta na doświadczeniach i obserwacjach ekologicznych na wycieczkach.

2) Budowa i czynności człowieka w porównaniu z budową i czynnościami kręgowców (szczególniej ssaka), oraz elementarne wiadomości o budowie tkanek zwierzęcych.

Grupa C. X. 1) Bakterje i grzyby. Ich rola w gospodarce przyrody i przemyśle. Bakterje w organizmie człowieka.

2) Budowa i czynności człowieka w porównaniu z budową i czynnościami kręgowców (szczególniej ssaka), oraz wiadomości o budowie tkanek zwierzęcych.

Kursy biologiczno-fizyczne.

Grupa A. XI i XII. 1) Przygotowanie ćwiczeń praktycznych z chemji (lub z fizyki) w zakresie programu szkoły powszechnej i tworzenie pracowni propedeutycznej w zakresie chemji (fizyki).

2) Organizacja pracy w zakresie przyrody żywej w szkołach powszechnych o różnym poziomie wyposażenia, praktyczne zaznajomienie się ze sposobem prowadzenia hodowli. Organizacja szkolnego muzeum przyrodniczego. Dobór pomocy naukowych. Wyzyskanie ogrodu szkolnego dla celów przyrodniczych.

Grupa B. XIII. 1) Tlenowa teorja spalania w powietrzu, rdzewienia, oddychania. Synteza substancyj organicznych w roślinie.

2) Fizjologja roślin, oparta na doświadczeniach i obserwacjach ekologicznych na wycieczkach.

Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego.
Odbito w drukarni i litografji Piller-Neumanna we Lwowie, ul. Łyczakowska l. 3.